

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Studies

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta
Katedra radiologie, toxikologie a ochrany obyvatelstva

Diplomová práce

Porovnávání činnosti základních složek IZS
v operačním řízení v Pardubickém
a Královéhradeckém kraji v letech
2008 - 2012

Vypracoval: Bc. Kamila Pátková
Vedoucí práce: Mgr. Renata Havránková, Ph.D.
Konzultant: Ing. Ladislav Karda

České Budějovice 2014

Abstrakt

V diplomové práci je porovnávána činnost základních složek integrovaného záchranného systému v operačním řízení v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012. Pro diplomovou práci byly stanoveny dva cíle, prvním cílem práce je zhodnocení činnosti základních složek integrovaného záchranného systému v operačním řízení, druhým cílem je návrh na opatření ke zlepšení činnosti, které usnadní práci základním složkám integrovaného záchranného systému při vzájemné spolupráci. Byla stanovena jedna hypotéza, činnost základních složek integrovaného záchranného systému v operačním řízení v Pardubickém a Královéhradeckém kraji je shodná. Výsledky práce budou nabídnuty základním složkám integrovaného záchranného systému obou krajů k provedení vlastní analýzy činnosti a zefektivnění jejich činnosti.

V teoretické části práce jsou představeny základní složky integrovaného záchranného systému, jejich stručná charakteristika, základní úkoly a historický vývoj v jednotlivých krajích. Kraje jsou rovněž stručně charakterizovány. V práci je rozebráno operační řízení, představeno operační a informační středisko integrovaného záchranného systému, operační a informační středisko hasičského záchranného sboru, integrované operační středisko Policie České republiky a zdravotnické operační středisko. Následně jsou představeny jednotlivé tísňové linky fungující v České republice. V poslední části jsou popsány základní typy zásahů.

Praktická část práce se zabývá porovnáním činnosti základních složek integrovaného záchranného systému v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012. Vzhledem k tomu, že se nepodařilo získat materiály od zdravotnické záchranné služby v Pardubickém a Královéhradeckém kraji, je porovnání zaměřeno na vyhodnocení spolupráce hasičských záchranných sborů Pardubického a Královéhradeckého kraje a Policie ČR v obou krajích.

Na základě údajů získaných ze Statistických ročenek zásahové činnosti jednotek požární ochrany z let 2008 – 2012 je porovnávána spolupráce hasičských záchranných sborů krajů a Policie České republiky v Pardubickém a Královéhradeckém kraji, a spolupráce hasičských záchranných sborů krajů a zdravotnické záchranné služby

v Pardubickém a Královéhradeckém kraji. V další části práce je porovnávána spolupráce hasičských záchranných sborů Pardubického a Královéhradeckého kraje a spolupráce Policie České republiky v Pardubickém a Královéhradeckém kraji na základě informací získaných z řízených rozhovorů s funkcionáři obou institucí.

Komparace činnosti základních složek integrovaného záchranného systému je prováděna metodou analýzy údajů získaných převážně ze statistických ročenek zpracovaných hasičskými záchrannými sbory krajů v Pardubickém a Královéhradeckém kraji. Dále byla využita metoda řízených rozhovorů s vybranými příslušníky hasičských záchranných sborů krajů a Policie České republiky v Pardubickém a Královéhradeckém kraji.

Plánované statistické zpracování, pomocí bivariačních metod, nebylo provedeno s ohledem na nedostatek poskytnutých materiálů základními složkami integrovaného záchranného systému.

V první části výsledků je činnost základních složek integrovaného záchranného systému v operačním řízení v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012 hodnocena pomocí zpracovaných grafů. Na základě získaných dat ze statistických ročenek obou krajů, jsou porovnány celkové počty zásahů v jednotlivých krajích, počty zásahů mezi hasičskými záchrannými sbory krajů a Policií České republiky, počty zásahů mezi hasičskými záchrannými sbory krajů a zdravotnickou záchrannou službou, počty zásahů podle jednotlivých typů událostí. Jedná se o události požár, dopravní nehodu, únik nebezpečné látky, technickou havárii a porovnání počtu planých poplachů. Živelní pohromy nejsou porovnávány z důvodu nedostatku získaných dat ze statistických ročenek hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje. Práce obsahuje komparaci vývoje událostí v jednotlivých letech 2008 – 2012. Zásahy jsou porovnávány v obou krajích v přepočtu na 100 000 obyvatel. Porovnávány jsou počty usmrcených a zraněných osob ve složkách integrovaného záchranného systému. Práce obsahuje přehled spolupráce hasičských záchranných sborů krajů se základními složkami integrovaného záchranného systému a komparaci počtu zásahů po územních odborech hasičských záchranných sborů krajů v Pardubickém a Královéhradeckém kraji.

Z porovnání dat, která byla získána ze statistických ročenek obou krajů, je zjištěno, že činnost základních složek IZS v operačním řízení je téměř shodná.

Ve druhé části výsledků je porovnávána činnost základních složek integrovaného záchranného systému v operačním řízení v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012 na základě informací získaných z řízených rozhovorů s příslušníky hasičských záchranných sborů krajů a Policie České republiky v Pardubickém a Královéhradeckém kraji.

Z řízených rozhovorů vyplývají následující problémy. Nedostatečná synchronizace systémů základních složek integrovaného záchranného systému při příjmu datových vět, nepostačující zaškolení policistů na obvodních odděleních ohledně pravomocí u zásahu, a nedostačující informování veřejnosti o organizačních změnách ve struktuře základních složek integrovaného záchranného systému. Výsledky jsou podrobněji rozebírány v diskuzi.

Výzkumem údajů zjištěných ze statistických ročenek Pardubického a Královéhradeckého kraje, a na základě řízených rozhovorů s příslušníky hasičských záchranných sborů Pardubického a Královéhradeckého kraje a s příslušníky Policie České republiky v Pardubickém a Královéhradeckém kraji, je potvrzena daná hypotéza. Činnost základních složek integrovaného záchranného systému je v operačním řízení v Pardubickém a Královéhradeckém kraji téměř shodná, s malými odchylkami.

Klíčová slova

integrovaný záchranný systém, Hasičský záchranný sbor České republiky, Policie České republiky, zdravotnická záchranná služba, operační řízení

Abstract

In this master's thesis, a comparison of the activities of the basic units of the Integrated Rescue System in operational management of the Pardubice and Hradec Králové regions between 2008 and 2012 is presented. Two main goals were set for the thesis; the first goal is an assessment of the activities of the basic units of the Integrated Rescue System in operational management, while the second goal is a proposition for operational improvement measures, which would in turn facilitate the work of the basic units of the Integrated Rescue System in their mutual cooperation. The hypothesis established was that the operation of the basic units of the Integrated Rescue System is the same in both the Pardubice and Hradec Králové regions. The results of my work will be offered to the basic units of the Integrated Rescue System in both of these regions, for the purposes of further operation analysis and efficiency improvement of their activities.

In the theoretical section of the thesis, the basic units of the Integrated Rescue System are introduced, along with their brief characteristic, basic tasks and historical development in individual regions. These regions are also briefly described. Operational management is analyzed in the thesis, and an introduction to the operational and informational center of the Integrated Rescue System, operational center of the Fire Rescue System, integrated operational center of the Police of the Czech Republic and Emergency Medical Services operational center is provided. Afterwards, the individual emergency numbers available in the Czech Republic are introduced. Finally, the basic types of interventions are described.

The practical section is focused on comparing the activities of the basic units of the Integrated Rescue System of the Pardubice and Hradec Králové regions between 2008 and 2012. Given the fact that I was not able to obtain any materials from the Emergency Medical Services of the Pardubice and Hradec Králové regions, the comparison is based on an evaluation of the cooperation between the Fire Rescue System of the Pardubice and Hradec Králové regions and Police of the Czech Republic.

The comparison of the cooperation between regional Fire Rescue Systems and the Police of the Czech Republic of the Pardubice and Hradec Králové regions, as well as the

cooperation between regional Fire Rescue Systems and Emergency Medical Services, is based on data obtained from the fire protection unit intervention activity statistical yearbooks from 2008 to 2012. In the following section, the cooperation of the Fire Rescue System of the Pardubice and Hradec Králové regions is compared to the cooperation of the Police of the Czech Republic of the Pardubice and Hradec Králové regions, based on information obtained from structured interviews.

The comparison of the activities of the basic units of the Integrated Rescue System is conducted based on the analysis of data obtained from statistical yearbooks compiled by the Fire Rescue System of the Pardubice and Hradec Králové regions. The method of structured interviews was likewise used, specifically with selected members of the Fire Rescue Systems and the Police of the Czech Republic of the Pardubice and Hradec Králové regions.

Statistical processing based on the bivariate method was not conducted, due to the lack of material provided by the basic units of the Integrated Rescue System.

In the first part of the result section, the activities of the basic units of the Integrated Rescue System in operational management of the Pardubice and Hradec Králové regions between 2008 and 2012 are evaluated with the help of composed graphs. Based on the data collected from statistical yearbooks of both regions, comparisons of the following are provided: the total number of interventions in individual regions, the number of interventions of the Fire Rescue System and the Police of the Czech Republic, the number of interventions of regional Fire Rescue Systems and Emergency Medical Services, and the number of interventions according to the individual type of emergency incident. These incidents are as follows: fire, traffic accident, leakage of hazardous substances, technical emergency and comparing of the number of false alarms. Natural disasters are not compared, due to the lack of data available in the Fire Rescue System statistical yearbooks of the Hradec Králové region in relation to this issue. The thesis also includes a comparison of the situation development in each compared year between 2008 and 2012. Interventions are compared in both regions and converted to 100 000 residents. Comparisons are made between the numbers of killed and injured people in Integrated Rescue System units. The thesis includes an overview of the collaboration of regional

Fire Rescue Systems and the basic units of the Integrated Rescue System, as well as a comparison of the number of interventions in relation to the regional departments of the Fire Rescue System in the Pardubice and Hradec Králové regions.

A comparison of data obtained from statistical yearbooks of both regions showed that the activities of the basic units of the Integrated Rescue System in operational management are almost identical.

The second result section provides a comparison of the activities of the basic units of the Integrated Rescue System in operational management of the Pardubice and Hradec Králové regions between 2008 and 2012, based on the information obtained from structured interviews with members of regional Fire Rescue Systems and the Police of the Czech Republic of the Pardubice and Hradec Králové regions.

The structured interviews conducted for the research purposes of this thesis indicate the following problems: insufficient system synchronization of the basic units of the Integrated Rescue System in data reception, insufficient training of district division police officers in regards to intervention authority, and finally, insufficient informing of the general public about organizational changes in the structure of the basic units of the Integrated Rescue System. The results are examined in greater detail in the discussion section of the thesis.

The research, which was based on data obtained from statistical yearbooks of the Pardubice and Hradec Králové regions and on information acquired during structured interviews with members of the Fire Rescue System and the Police of the Czech Republic of the Pardubice and Hradec Králové regions, confirms the hypothesis stated at the beginning of this abstract. The activities of the basic units of the Integrated Rescue System in operational management of the Pardubice and Hradec Králové regions are almost identical, apart from small deviations.

Keywords

Integrated Rescue System, Fire Rescue System of the Czech Republic, Police of the Czech Republic, Emergency Medical Services, operational management

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 11. 8. 2014

.....

Bc. Kamila Pátková

Poděkování

Tímto chci poděkovat Mgr. Renatě Havránkové, Ph.D. a Ing. Ladislavu Kardovi za hodnotné rady a odborné vedení mé diplomové práce a čas strávený při konzultaci. Poděkování také patří příslušníkům Hasičského záchranného sboru České republiky a příslušníkům Policie České republiky v Pardubickém a Královéhradeckém kraji, se kterými jsem mohla provést řízené rozhovory potřebné pro zpracování praktické části mé práce a všem, kteří mi poskytli materiály, bez kterých bych svou práci nemohla zpracovat.

Obsah

Úvod.....	14
1 Teoretická část práce	16
1.1 Integrovaný záchranný systém.....	16
1.1.1 Právní úprava IZS	16
1.1.2 Historie vzniku IZS.....	17
1.2 Představení Pardubického a Královéhradeckého kraje	18
1.3 Základní složky IZS	19
1.3.1 Hasičský záchranný sbor České republiky a jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany.....	19
Historie profesionální požární ochrany v ČR	21
1.3.2 Zdravotnická záchranná služba.....	24
Historie vzniku ZZS.....	27
1.3.3 Policie České republiky	28
1.4 Přijetí zprávy o události	31
1.4.1 Operační střediska.....	33
1.5 Operační řízení	39
1.5.1 Vyhlášení poplachu JPO.....	39
1.5.2 Výjezd a doprava JPO na místo zásahu	40
1.5.3 Příjezd na místo zásahu a průzkum.....	42
1.5.4 Záchrana osob, zvířat a majetku, zdolávání požárů.....	43
1.5.5 Předání místa zásahu.....	43
1.5.6 Odjezd z místa zásahu.....	43
1.5.7 Uvedení jednotky do akceschopnosti po příjezdu z místa zásahu	44
1.6 Typy zásahů	44
1.6.1 Typy událostí mimo typové činnosti	45
2 Hypotéza a metodika výzkumu.....	49
2.1 Cíl práce	49
2.2 Hypotéza	49

2.3	Metodika výzkumu.....	49
3	Výsledky	52
3.1	Porovnání všech zásahů složek IZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji	52
3.1.1	Porovnání počtu zásahů mezi HZS krajů a Policií ČR	53
3.1.2	Porovnání počtu zásahů mezi HZS krajů a ZZS	54
3.2	Porovnání počtu zásahů složek IZS podle jednotlivých typů událostí v Pardubickém a Královéhradeckém kraji	54
3.2.1	Požár	55
3.2.2	Dopravní nehoda	55
3.2.3	Únik nebezpečné chemické látky	56
3.2.4	Technická havárie	57
3.2.5	Planý poplach	58
3.2.6	Porovnání vývoje událostí v jednotlivých letech	59
3.3	Porovnání počtu zásahů v přepočtu na 100 000 obyvatel v Pardubickém a Královéhradeckém kraji	61
3.4	Porovnání počtu usmrcených a zraněných osob ve složkách IZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji	62
3.4.1	Porovnání počtu usmrcených a zraněných osob v jednotkách HZS, SDH a ostatních složek IZS v Pardubickém kraji	63
3.4.2	Porovnání počtu usmrcených a zraněných osob v jednotkách HZS, SDH a ostatních složek IZS v Královéhradeckém kraji	64
3.5	Přehled společných zásahů HZS krajů se složkami IZS	65
3.6	Porovnání počtu zásahů složek IZS po územních odborech v Pardubickém a Královéhradeckém kraji	67
3.7	Řízené rozhovory	69
3.7.1	Řízený rozhovor s příslušníkem Policie ČR Pardubického kraje	69
3.7.2	Řízený rozhovor s příslušníkem Policie ČR Královéhradeckého kraje	71
3.7.3	Řízený rozhovor s příslušníkem HZS Pardubického kraje	73
3.7.4	Řízený rozhovor s příslušníkem HZS Královéhradeckého kraje	74
4	Diskuze	76
5	Závěr	85

6	Seznam informačních zdrojů	87
	Seznam obrázků.....	92
	Seznam tabulek	94
	Přílohy.....	95

Seznam použitých zkratek

AČR	Armáda České republiky
ARO	Anesteziologicko-resuscitační oddělení
ČR	Česká republika
DN	dopravní nehoda
EU	Evropská unie
EPS	elektrická požární signalizace
GPS	Global positioning systém
HZS	hasičský záchranný sbor
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
HZS kraje	hasičský záchranný sbor kraje
IZS	integrovaný záchranný systém
JPO	jednotka požární ochrany
JSDHO	jednotka sboru dobrovolných hasičů obce
LZS	letecká záchranná služba
MU	mimořádná událost
MV-GŘ HZS ČR	Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
SDH	sbor dobrovolných hasičů
SIM	subscriber identity module
SMS	short message service
TH	technická havárie
UNL	únik nebezpečné látky
VZ	velitel zásahu
ZZS	zdravotnická záchranná služba
ŽP	živelní pohroma

Úvod

Diplomová práce se zabývá porovnáváním činnosti základních složek integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“) v operačním řízení v Pardubickém a Královéhradeckém kraji. Pro porovnávání bylo vybráno rozmezí let 2008 – 2012. Oba kraje sídlí ve východních Čechách vedle sebe a jejich krajská města jsou od sebe vzdálená pouhých 27 km dopravní cestou ze středu města.

Pro tuto diplomovou práci byly stanoveny dva cíle, prvním cílem práce je zhodnocení činnosti základních složek integrovaného záchranného systému v operačním řízení, druhým cílem je návrh na opatření ke zlepšení činnosti, které usnadní práci základním složkám integrovaného záchranného systému při vzájemné spolupráci.

Rovněž byla stanovena jedna hypotéza, činnost základních složek integrovaného záchranného systému v operačním řízení v Pardubickém a Královéhradeckém kraji je shodná.

Výsledky práce budou nabídnuty základním složkám integrovaného záchranného systému obou krajů k provedení vlastní analýzy činnosti a zefektivnění jejich činnosti. Práce bude rovněž nabídnuta jako materiál k výuce na školách zabývajících se záležitostmi integrovaného záchranného systému.

V práci jsou představeny základní složky IZS, jejich stručná charakteristika, základní úkoly a historický vývoj v jednotlivých porovnávaných krajích. Je rozebráno operační řízení, představena operační a informační střediska a jednotlivé tísňové linky fungující v České republice.

Vzhledem k tomu, že se nepodařilo získat informace od zdravotnické záchranné služby (dále jen „ZZS“) je srovnání činnosti základních složek IZS v operačním řízení zaměřeno hlavně na porovnání zásahů jednotek hasičských záchranných sborů krajů (dále jen „HZS krajů“) v obou krajích. Ze statistických ročenek obou krajů byla získána data, na jejichž základě je porovnána i část spolupráce HZS kraje s Policií České republiky

(dále jen „Policíí ČR“) a část spolupráce se ZZS v obou krajích. Komparace činnosti základních složek IZS v operačním řízení v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012 je rovněž zpracována na základě řízených rozhovorů s příslušníky HZS krajů v Pardubickém a Královéhradeckém kraji a s příslušníky Policie ČR v Pardubickém a Královéhradeckém kraji.

1 Teoretická část práce

1.1 Integrovaný záchranný systém

Integrovaným záchranným systémem dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o IZS“), rozumíme systém složek IZS, který se koordinovaným postupem připravuje na mimořádné události, a účastní se provádění záchranných a likvidačních prací. Z této definice je zřejmé, že se nejedná o instituci, ale o systém spolupráce jednotlivých složek IZS a dalších orgánů, jehož úkolem je ochrana občanů v případě ohrožení jejich zdraví nebo života a pomoc při mimořádných událostech (při požárech, při povodních, při chemických haváriích apod.), ochrana jejich majetku a životního prostředí (1).

O spolupráci IZS mluvíme tehdy, pokud jsou do zásahu zapojeny dvě a více složek IZS (2).

1.1.1 Právní úprava IZS

Nejdůležitějším právním dokumentem v oblasti IZS je zákon o IZS. Problematikou se zabývají i další právní předpisy, které jsou uvedeny v následující tabulce 1.

Tabulka 1: Přehled právních předpisů vztahujících se k IZS

Právní předpisy IZS
Vyhláška č. 328/2001 S., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému
Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva
Zákon 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů
Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě
Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně
Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany

Zdroj: portal.gov.cz

1.1.2 Historie vzniku IZS

Základy IZS spadají do 90. let minulého století. Důležitý je rok 1993, kdy bylo usnesením vlády č. 246 k návrhu zásad k integrovanému záchrannému systému (dále jen „usnesení k návrhu zásad IZS“), schváleno 13 zásad, které daly vzniknout IZS. Zásady jsou uvedeny v Příloze A.

Ke vzniku IZS přispěly společenské změny, které přinesly pozitivní i určité negativní jevy. Patří sem rozvoj motorismu, který přinesl znásobení počtu dopravních nehod. V rozvíjející se společnosti také došlo k nárůstu trestné činnosti, která spadala i do oblastí, kde bylo potřeba, aby policie spolupracovala s dalšími orgány (např. při vyšetřování úmyslně založeného požáru, spolupráce s Hasičským záchranným sborem České republiky (dále jen „HZS ČR“)). Společenský odpor proti přípravám na válku zapříčinil snižování početního stavu Armády České republiky (dále jen „AČR“), byla zlikvidována různá dekontaminační zařízení v podnicích, zanikaly sklady prostředků individuální ochrany jednotlivců, úkryty apod. Došlo k poklesu kapacity posádek Armády ČR, které pomáhaly při velkých živelních pohromách a

průmyslových haváriích, a snížil se počet armádou vycvičených záchranářských specialistů (tj. specialistů, kteří se zaměřovali na záchranné a likvidační práce). Nově vznikající možnosti využití volného času zapříčinily pokles zájmu o činnost v tradičních sdruženích, téměř zanikl Český červený kříž a výrazně poklesly počty dobrovolných záchranářů. V této fázi byl výhodou zákon o požární ochraně, který ukládal obci zřízení jednotek sboru dobrovolných hasičů obce (dále jen „JSDHO“).

V minulosti byl hlavním zaměřením profesionálních hasičů boj s požáry, který postupně ustupoval a hasiči se začali věnovat i dalším činnostem, začali vykonávat záchranné a likvidační práce i u jiných mimořádných událostí (dále jen „MU“). U záchranných prací, tzv. technických zásahů, však byla potřeba spolupráce s dalšími specialisty, proto vznikla myšlenka IZS, která byla zpočátku podpořena v roce 1993 usnesením vlády k návrhu zásad IZS. Později bylo stanoveno organizování IZS prostřednictvím havarijních komisí okresů. V okresech byla znát rozdílná intenzita a kvalita zvládnutí zásahů, to se promítlo v roce 1997 do katastrofálních povodní na Moravě. Vše bylo završeno o tři roky později v roce 2000, kdy byl schválen zákon o IZS a zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o HZS ČR“). HZS ČR se stal gestorem IZS (3).

1.2 Představení Pardubického a Královéhradeckého kraje

Pardubický kraj se nachází ve východních Čechách, má rozlohu 4 519 km², svou rozlohou je pátým nejmenším krajem ČR, 60,75 % rozlohy zabírá zemědělská půda, 29,6 % pokrývají lesní pozemky a 1,35 % je vodní plocha. V Pardubickém kraji se nachází 451 obcí, z tohoto počtu je 38 měst, 15 obcí s rozšířenou působností a 26 obcí s pověřeným obecním úřadem. Jak již napovídá název, statutárním městem kraje jsou Pardubice. V kraji žije přes 516 tis. obyvatel. Z hlediska průmyslu má nejvyšší podíl na celostátní produkci průmysl chemický, dále se v kraji koncentruje průmysl textilní, oděvní a kožedělní. Nejsilnější v kraji je strojírenství. V posledních letech Pardubický

kraj zaznamenává velký zájem zahraničních investorů díky rozsáhlé dopravní infrastruktuře. Regionem prochází evropský železniční koridor, využití má i vodní a letecká doprava (4).

Královéhradecký kraj má rozlohu 4 759 km², svou rozlohou je šestým nejmenším krajem ČR, 58 % rozlohy zaujímá zemědělská půda, 31 % území pokrývají lesní pozemky. V Královéhradeckém kraji je celkem 448 obcí, z toho má 48 statut města, 15 obcí s rozšířenou působností a 35 obcí s pověřeným obecním úřadem. Statutárním městem kraje je Hradec Králové. V kraji žije přes 554 tis. obyvatel. Pro kraj je důležitý zemědělský průmysl a cestovní ruch; Krkonoše se vyznačují největší koncentrací cestovního ruchu v ČR. Dalším důležitým průmyslem v kraji je průmysl zpracovatelský, výroba motorových vozidel a elektrických zařízení, a textilní výroba (5).

1.3 Základní složky IZS

Na základě zákona o IZS jsou zřízeny 3 základní složky IZS. HZS ČR a jednotky požární ochrany (dále jen „JPO“) zařazené do plošného pokrytí kraje JPO, Policie ČR a ZZS. Každá základní složka IZS ke své činnosti využívá dopravní prostředky, které mají různé barevné označení (6).

1.3.1 Hasičský záchranný sbor České republiky a jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany

Vznik HZS ČR je ukotven zákonem o HZS ČR. V čele HZS ČR stojí Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „MV-GŘ HZS ČR“). Dále jej tvoří 14 HZS krajů, Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku a záchranný útvar.

Hlavními a zásadními úkoly HZS ČR je ochrana životů, zdraví a majetku před požáry, pomoc obyvatelstvu při mimořádných událostech a vykonávání záchranných a likvidačních prací. Jak již bylo zmíněno, HZS krajů je v současné době zřízeno 14.

V každém krajském městě, s výjimkou Středočeského kraje, sídlí krajské ředitelství HZS kraje, hasičský záchranný sbor (dále jen „HZS“) je zřízen i v hlavním městě ČR Praze, jako HZS hlavního města Prahy (7).

Součástí HZS kraje je operační a informační středisko, které dle zákona o IZS a o změně některých zákonů, plní funkci operačního a informačního střediska IZS.

Operační a informační střediska IZS jsou povinna:

- přijímat a vyhodnocovat informace o MU;
- zajistit organizaci plnění úkolů, které jsou ukládány velitelem zásahu (dále jen „VZ“);
- plnit úkoly, které ukládají orgány oprávněné koordinovat záchranné a likvidační práce;
- zabezpečovat v případě potřeby vyrozumění základních i ostatních složek IZS a vyrozumění státních orgánů a orgánů územních samosprávních celků podle dokumentace IZS;

Operační a informační střediska IZS jsou oprávněna:

- povolávat a nasazovat síly a prostředky HZS a JPO, dalších složek IZS podle poplachového plánu IZS nebo podle požadavků VZ; při tom dbají, aby uvedené požadavky nebyly v rozporu s rozhodnutím příslušného funkcionáře HZS, hejtmana nebo Ministerstva vnitra při jejich koordinaci záchranných a likvidačních prací;
- vyžadovat a organizovat pomoc, osobní a věcnou pomoc podle požadavků VZ;
- provést při nebezpečí z prodlení varování obyvatelstva na ohroženém území, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak (1).

Územně příslušnému operačnímu a informačnímu středisku IZS jsou z místa zásahu odesílány aktuální informace. Za obsah, formu a aktuálnost informací odpovídá VZ.

Informace obsahují údaje o:

- situaci na místě zásahu;
- času zahájení a ukončení záchranných a likvidačních prací;
- nasazených silách a prostředcích složek, jejich potřebě, popřípadě o potřebě jiné pomoci, údaje o činnosti složek, osobní a věcné pomoci poskytované v místě zásahu;
- vyhlášeném stupni poplachu v místě zásahu;
- změně v obsazení funkce VZ;
- stavu záchranných a likvidačních prací v místě zásahu;
- zásadní změně situace v místě zásahu včetně zranění nebo usmrcení osob nebo vzniku rozsáhlých škod;
- odjezdu složek z místa zásahu, a
- významných informacích poskytnutých veřejnosti (8).

Historie profesionální požární ochrany v ČR

Vznik hasičského sboru se datuje do 40. let 20. století. K zásadním změnám dochází v roce 1953, kdy byl přijat zákon o státním požárním dozoru. V roce 1958 byl přijat zákon o požární ochraně, jeho přijetím došlo k decentralizaci a oslabení úrovně požární ochrany. Počátkem 70. let se začal měnit podíl zásahové činnosti JPO ze zásahů u požárů ve prospěch technických zásahů. Kromě požárů hasiči začali zasahovat u dopravních nehod (dále jen „DN“), při živelních pohromách (dále jen „ŽP“), či při zásazích pomocného charakteru jako odstraňování nejrůznějších překážek, vyprošťování osob apod.

Svůj současný název získal HZS ČR v roce 2001, kdy vyvrcholil i proces změn v úkolech a charakteru jeho činnosti tím, že byla rozšířena působnost Ministerstva vnitra o problematiku krizového řízení, civilního nouzového plánování, ochrany obyvatelstva a IZS (9).

HZS Pardubického kraje

Vznik profesionálního hasičského sboru se v Pardubicích datuje již ke konci ledna roku 1944. Jednotka o 16 členech se skládala převážně z dobrovolných hasičů, výzbroj a požární technika byla převzata od městského požárního sboru. K 1. 1. 2001 spolu se vznikem Pardubického kraje vzniká i HZS Pardubického kraje. Tímto dnem nabyl účinnosti nejen zákon o HZS ČR, ale také zákon o IZS, na jehož základě se HZS ČR stává jednou ze základních složek IZS v Pardubickém kraji. HZS Pardubického kraje má 4 územní odbory – Pardubice, Chrudim, Svitavy a Ústí nad Orlicí. V současné době Pardubický kraj disponuje 15 stanicemi (10).

HZS Královéhradeckého kraje

Vznik hasičského sboru v Hradci Králové se datuje do období druhé světové války, konkrétně do roku 1945, kdy byl zřízen stálý hasičský sbor, který se stal jádrem profesionálních hasičů ve městě. Od 1. 1. 2001 došlo k zásadním změnám na základě zákona o HZS ČR; změnilo se organizační uspořádání a došlo k vymezení základních úkolů. Hasičské záchranné sbory okresů byly nahrazeny jedním HZS kraje se sídlem v Hradci Králové. HZS okresů se z příspěvkových organizací přeměnily na územní odbory HZS kraje, každý územní odbor má svého ředitele, který je jmenovaný ředitelem HZS kraje. Ke stejnému dni jako v Pardubickém kraji se HZS Královéhradeckého kraje stává jednou ze základních složek IZS v Královéhradeckém kraji. Má 5 územních odborů – Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov. V současné době v Královéhradeckém kraji vyvíjí činnost 14 stanic HZS kraje (11, 12).

Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany

JPO jsou plošně rozmístěny na území krajů a na území hlavního města Prahy. HZS kraje zabezpečuje podklady pro vydání nařízení kraje, kterým se stanoví zabezpečení plošného pokrytí území kraje jednotkami požární ochrany. Pro tato nařízení stanovuje stupeň nebezpečí území obce a kategorii nebezpečí vzniku požáru. Podle zjištěných kritérií jsou jednotky požární ochrany v kraji zařazeny do plošného pokrytí území kraje jednotkami požární ochrany. Jednotky, které plošné pokrytí zabezpečují, určuje HZS kraje po dohodě se zřizovateli JPO a v případě jednotek HZS kraje po dohodě s MV - GŘ HZS ČR (13, 14).

Stanoveny jsou čtyři stupně nebezpečí území obcí:

I. st. – nejvíce nebezpečný – tento stupeň se vztahuje na podniky s nebezpečnou výrobou, na plochy a podniky se složitými podmínkami pro zásah a se snadným šířením požáru, na historická centra měst a další;

II. st. – středně nebezpečný – vztahuje se na větší města, rozsáhlá sídliště, hotely;

III. st. – nebezpečný – patří sem malé obce do 4 000 obyvatel a zemědělské farmy;

IV. st. – málo nebezpečný – málo osídlené území, samoty, pohraniční lesy (15).

Jednotky požární ochrany se z hlediska plošného pokrytí dělí na 6 kategorií v souladu s přílohou k zákonu č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o požární ochraně“). *„Kategorie jsou označeny římskými číslicemi I – VI:*

a) *s územní působností zasahující i mimo území svého zřizovatele*

- 1. JPO I – jednotka hasičského záchranného sboru s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy z místa dislokace;*

2. *JPO II – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu jako svoje hlavní nebo vedlejší povolání, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace;*
 3. *JPO III – jednotka sboru dobrovolných hasičů s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace;*
- b) *s místní působností zasahující na území svého zřizovatele*
4. *JPO IV – jednotka hasičského záchranného sboru podniku;*
 5. *JPO V – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně;*
 6. *JPO VI – jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku“ (16).*

Jednotky s místní působností mohou být využívány i k zásahům mimo svůj územní obvod, pokud je to ujednáno v dohodě se zřizovatelem.

Jednotky požární ochrany zřizuje HZS kraje, obec, podnik a Ministerstvo obrany.

1.3.2 Zdravotnická záchranná služba

Zdravotnická záchranná služba jako jediná z hlavních složek IZS dlouho čekala na svůj vlastní zákon. Do roku 2011 vycházela především ze zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu (dále jen „zákon o péči o zdraví lidu“), ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 434/1992 Sb., o zdravotnické záchranné službě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška o ZZS“). Od roku 2011 je definována zákonem č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě (dále jen „zákon o ZZS“) takto: *„Zdravotnická záchranná služba je zdravotní službou, v jejímž rámci je na základě tísňové výzvy, není-li dále stanoveno jinak, poskytována zejména přednemocniční neodkladná péče osobám se závažným postižením zdraví nebo v přímém ohrožení života“ (17).*

Zřizovateli poskytovatelů ZZS jsou v České republice kraje a hlavní město Praha. Řízení ZZS není, na rozdíl od ostatních základních složek IZS, centralizované,

organizační struktura není jednotná a zaměstnanci ZZS nejsou ve služebním poměru jako hasiči a policisté. Ministerstvo zdravotnictví zastává vůči ZZS pouze metodickou funkci.

Organizační strukturu ZZS tvoří ředitelství, zdravotnická operační střediska, výjezdové základny s výjezdovými skupinami, pracoviště krizové připravenosti a vzdělávací a výcvikové středisko (17).

ZZS by měla být z hlediska finančního soběstačná a náklady dle odvedených výkonů by měly pokrývat platby pojišťoven, jedná-li se o hrazené zdravotní služby. V případě připravenosti na řešení mimořádných událostí a krizových situací se náklady hradí ze státního rozpočtu, stejně tak se ze státního rozpočtu hradí provoz letadel pro ZZS a další náklady jsou hrazeny z rozpočtů krajů. V praxi to však vypadá tak, že ji v rámci regionů financují její zřizovatelé (cca 70 %) a zajišťují její provoz. Tím je rozvoj ZZS poznamenán a v krajích dochází k významným rozdílům v její dostupnosti a vybavenosti. Pomáhají také příspěvky a dary od fyzických a právnických osob a prostředky přijaté od jiných subjektů na základě smluv o sdružení. ZZS je příspěvkovou organizací.

Základními činnostmi ZZS jsou:

- nepřetržitý příjem tísňového volání na národní číslo 155;
- vyhodnocení tísňového volání, rozhodnutí o okamžitém řešení podle zdravotního stavu pacienta a vyslání výjezdové skupiny;
- poskytování neodkladné přednemocniční péče na místě události a spolupráce s velitelem zásahu;
- kooperace s poskytovateli akutní lůžkové péče;
- pomoc při poskytování první pomoci během tísňového volání před příjezdem výjezdové skupiny;
- poskytnutí přednemocniční neodkladné péče směřující k obnovení nebo stabilizaci základních životních funkcí na místě události;
- přeprava raněných k cílovým poskytovatelům akutní lůžkové péče;
- letecká přeprava pacientů mezi poskytovateli akutní lůžkové péče;

- letecká přeprava tkání a orgánů, pokud je přepravu potřeba zajistit co nejrychleji;
- třídění postižených osob při mimořádné události nebo krizové situaci podle hledisek urgentní medicíny (17).

ZZS využívá ke své činnosti výjezdové skupiny. Výjezdové skupiny se člení podle složení a povahy činnosti na výjezdové skupiny rychlé lékařské pomoci, jejichž členem je lékař a na výjezdové skupiny rychlé zdravotnické pomoci, jejichž členy jsou zdravotničtí pracovníci nelékařského zdravotnického povolání.

Druhy výjezdových posádek:

- RLP – rychlá lékařská pomoc ve zdravotnickém vozidle, jedná se o posádku tří zdravotníků – lékař, záchranář a řidič – záchranář;
- RZP – rychlá zdravotnická pomoc ve speciálním zdravotnickém vozidle, posádku tvoří dva zdravotníci – záchranář a řidič nebo řidič – záchranář. Řidič může mít absolvovaný pouze kurz první pomoci;
- LZS – letecká záchranná služba ve speciálně vybaveném vrtulníku ve složení posádky: lékař, zdravotnický záchranář nebo sestra způsobilá pro intenzivní péči, pilot a v případě nutnosti ztíženého terénu nebo pro vyproštění osob může být přítomen i příslušník HZS kraje, ve kterém LZS působí (17, 18);
- RV – systém rendez-vous, tzv. setkávací systém – v tomto případě vyjíždí lékař a řidič – záchranář s vybavením v osobním voze, posádka spolupracuje se 2 – 4 posádkami RZP. Tento systém umožňuje lepší využití lékařů a jejich rychlejší přepravu na místo události (17).

Dostupnost ZZS je organizována plánem pokrytí území kraje výjezdovými základnami ZZS tak, aby byla zajištěna pomoc na místě události do 20 minut od přijetí tísňového volání. Tato doba musí být dodržena s několika výjimkami, jako je nepříznivá dopravní situace, nepříznivé povětrnostní podmínky nebo jiné případy hodné zvláštního zřetele. Za těchto situací, kdy výjezdová skupina není schopna na místo dorazit do 20 minut, si ZZS vyžádá pomoc od ostatních složek IZS (17).

Historie vzniku ZZS

První záchranná služba byla založena 8. 12. 1857 v Praze, jako součást Pražského dobrovolného sboru ochranného. Zakládajícími členy bylo 36 dobrovolníků nejrůznějších profesí, z toho 3 členové byli zdravotníci. Existence ZZS je datována do prosince 1974 podle Metodického opatření Ministerstva zdravotnictví. Počátky činnosti záchranné služby byly spjaty s anesteziologicko-resuscitačními odděleními (dále jen „ARO“). Na výjezd z počátku vyjížděli lékaři a sestry z ARO (19).

ZZS Pardubického kraje

Záchranná služba v Pardubicích vznikla již roku 1977. Sloučením organizací ZZS okresu Pardubice, Okresního střediska záchranné služby Svitavy a Okresní zdravotnické záchranné služby Ústí nad Orlicí vznikla 1. 1. 2003 ZZS Pardubického kraje. Ke stejnému datu byly sloučeny všechny výjezdové základny a jednotlivé dispečinky pod jednu organizaci a tím započala působnost krajské organizace s názvem Územní středisko zdravotnické záchranné služby Pardubického kraje. Tento název byl 21. 2. 2007 změněn na ZZS Pardubického kraje (20).

ZZS Pardubického kraje má 16 výjezdových základen, Pardubice – Pardubičky, Pardubice – Dukla, Holice, Chrudim, Svitavy, Moravská Třebová, Ústí nad Orlicí, Lanškroun, Vysoké Mýto, Skuteč, Přelouč, Hlinsko, Litomyšl, Polička, Červené Voda a Žamberk.

ZZS Královéhradeckého kraje

Záchranná služba v Hradci Králové vznikla v roce 1980; 3. 11. 1980 se uskutečnil první výjezd k pacientovi. K 1. 1. 1993 vzniklo Územní středisko zdravotnické záchranné služby Hradec Králové. Postupným sloučením 18 posádek záchranných služeb k 1. 1. 2004 vznikla ZZS Královéhradeckého kraje. Posádky byly před sloučením součástí okresních nemocnic Jičín, Náchod a Rychnov nad Kněžnou, soukromé nemocnice

Opočno, léčebny dlouhodobě nemocných v Hořicích, městské nemocnice Nový Bydžov a tři příspěvkových organizací v Hradci Králové, Trutnově a Náchodě. V roce 2011 v Nové Pace vznikla nová výjezdová základna (21).

ZZS Královéhradeckého kraje má 16 výjezdových základen, Hradec Králové – Bláhovka, Hradecká a Fakultní nemocnice – heliport, Broumov, Dvůr Králové nad Labem, Hořice, Jičín, Jaroměř, Náchod, Nový Bydžov, Nová Paka, Opočno, Rychnov nad Kněžnou, Trutnov a Vrchlabí (21).

1.3.3 Policie České republiky

„Policie ČR je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor. Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu“ (22).

Policie ČR je centrálně řízená organizace spadající pod Ministerstvo vnitra ČR, které vytváří podmínky pro plnění jejích úkolů. Organizační strukturu tvoří Policejní prezidium ČR v čele s policejním prezidentem, útvary policie s celostátní působností, krajská ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajského ředitelství. Za činnost policie odpovídá policejní prezident ministrovi vnitra. Financování činností Policie ČR zajišťuje Ministerstvo vnitra ze státního rozpočtu (22).

V rámci IZS se Policie ČR, jako jedna ze základních složek, podílí na řešení krizových situací, mimořádných událostí a přípravě na ně. V rámci IZS plní následující úkoly:

- zabezpečuje uzavření místa zásahu a omezuje vstup nepovolaným osobám;
- podílí se na záchraně ohrožených osob, zvířat nebo majetku a na jejich evakuaci;
- v místě zásahu a jeho okolí reguluje volný pohyb osob a dopravu;

- osobám, které jsou postiženy krizovou situací, poskytuje nezbytné informace o stavu krizové situace;
- zajišťuje dokumentaci, která slouží ke zjištění příčin a objasnění vzniku krizové situace.

V případě zvýšeného stupně ohrožení bezpečnosti ČR Policie ČR dále zajišťuje:

- „zvýšenou ochranu státních hranic, ústavních činitelů, objektů státní správy, zastupitelských úřadů a dalších objektů zvláštního významu;
- zvýšenou ochranu objektů Ministerstva vnitra a Policie ČR;
- přednostně vyšetřuje trestnou činnost;
- spolupodílí se při pátrání po mezinárodních teroristech nebo pachatelích závažné trestné činnosti“(7).

Policie ČR se přímo nepodílí na záchranných a likvidačních pracích. Její činnost spočívá hlavně v zajišťování podmínek pro záchranné práce, které provádějí další složky IZS. V případě velkých dopravních nehod, průmyslových havárií, velkých živelních pohrom a katastrof se policie na záchranných a likvidačních pracích podílet může, k tomu jsou však povoláni vycvičení specialisté, kteří mají i speciální vybavení.

Mezi ně patří například kynologové se psy, příslušníci, kteří vykonávají potápěčskou činnost, pyrotechnickou činnost, patří sem i použití vrtulníků k záchranné činnosti a při pátrání po osobách (7).

Historie vzniku Policie ČR

Policie ČR vznikla 15. 6. 1991 na základě schválení zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. Během let 2007 a 2008 byla policie připravena na změny v územní organizaci a to změnou územní působnosti správy krajů. K 1. 1. 2009 nabyly účinnosti nový zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a tím byla dokončena reforma policie. 8 správy krajů nahradilo 14 krajských ředitelství policie. Okresní

ředitelství byla zrušena a začleněna do krajských ředitelství. V redukované formě zůstala zachována obvodní a městská ředitelství (23).

Policisté pracující na obvodních odděleních, jsou v přímém kontaktu s občany, orgány obce a právníckými a fyzickými osobami. Mezi rozsah jejich činnosti spadá ochrana bezpečnosti osob a majetku, spolupůsobení při zajišťování veřejného pořádku, boj proti kriminalitě, plnění úkolů v trestním, přestupkovém a správním řízení a dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu (24).

Policie ČR v Pardubickém kraji

Policie ČR se v rámci reformy snažila přizpůsobit svou organizační strukturu a územní členění, proto 31. 12. 2009 zaniklo Krajské ředitelství policie Východočeského kraje, se sídlem v Hradci Králové, a nově k 1. 1. 2010 vznikají 2 krajská ředitelství Pardubického a Královéhradeckého kraje.

V současné době má Policie ČR v Pardubickém kraji 4 územní odbory a 4 dopravní inspektoráty – Pardubice, Chrudim, Svitavy a Ústí nad Orlicí. Pod každý územní odbor spadají obvodní oddělení:

Územní odbor Pardubice – obvodní oddělení Pardubice 1, Pardubice 2, Pardubice 3, Pardubice 4, Holice, Chvaletice, Přelouč a Lázně Bohdaneč.

Územní odbor Chrudim – obvodní oddělení Heřmanův Městec, Hlinsko, Chrast, Chrudim, Skuteč a Třemošnice.

Územní odbor Svitavy – obvodní oddělení Svitavy, Litomyšl, Moravská Třebová a Polička.

Územní odbor Ústí nad Orlicí – obvodní oddělení Česká Třebová, Choceň, Králíky, Lanškroun, Letohrad, Ústí nad Orlicí, Vysoké Mýto a Žamberk (25).

Policie ČR v Královéhradeckém kraji

Jak již bylo zmíněno u Policie ČR Pardubického kraje, Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje vzniklo 1. 1. 2010.

Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje je rozčleněno do 5 územních odborů dle bývalých okresů a stejně tak na 5 dopravních inspektorátů, Hradec Králové, Jičín, Náchod, Trutnov a Rychnov nad Kněžnou. Každý územní odbor se dále člení na obvodní oddělení:

Územní odbor Hradec Králové – obvodní oddělení Hradec Králové 1, Hradec Králové 2, Hradec Králové 3, Holohlavy, Chlumeck nad Cidlinou, Nový Bydžov a Třebechovice pod Orebem.

Územní odbor Jičín – obvodní oddělení Hořice, Kopidlno, Nová Paka a Sobotka.

Územní odbor Náchod – obvodní oddělení Broumov, Česká Skalice, Hronov, Jaroměř, Náchod, Nové Město nad Metují a Police nad Metují.

Územní odbor Rychnov nad Kněžnou – obvodní oddělení Rychnov nad Kněžnou, Kostelec nad Orlicí, Dobruška, Týniště nad Orlicí a Rokytnice v Orlických horách.

Územní odbor Trutnov – obvodní oddělení Trutnov, Dvůr Králové nad Labem, Vrchlabí, Úpice, Pec pod Sněžkou, Hostinné, Svoboda nad Úpou, Špindlerův Mlýn a Žacléř (26).

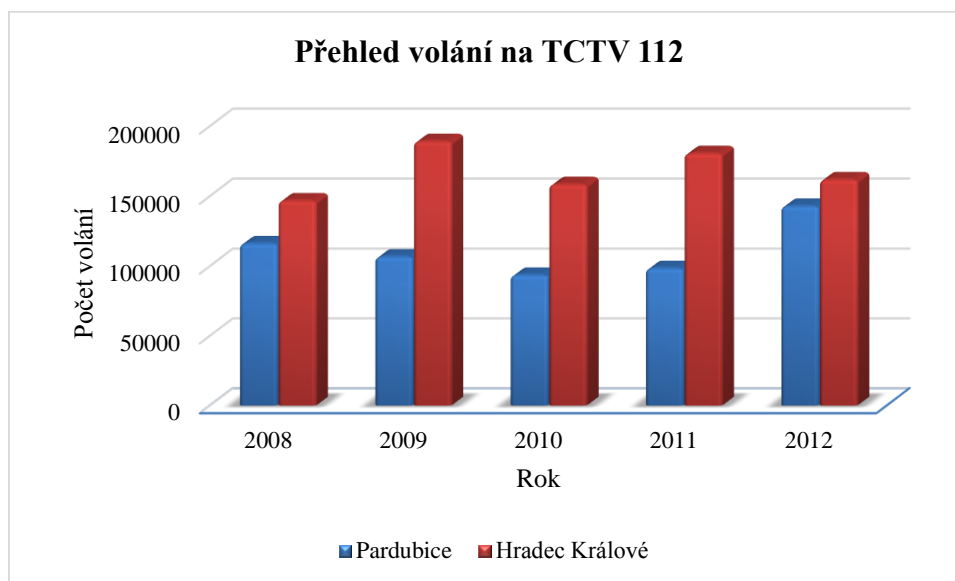
1.4 Přijetí zprávy o události

Operační řízení začíná přijetím zprávy o události a vyhlášením požárního poplachu, zpracováním této zprávy do datové věty a předáním složkám IZS pro uskutečnění výjezdu a následného zásahu. Zprávu o události je možné přijmout několika způsoby, telefonicky na tísňových číslech nebo výjimečně na příslušných telefonních číslech v kraji či obci, kde se nacházíme, tj. na telefonním čísle příslušné stanice HZS kraje, telefonním čísle příslušné stanice Policie ČR v kraji a na místním telefonním čísle

ZZS v kraji. Dále je možné zprávu o události přijmout dálkovým přenosem informací (např. elektrická požární signalizace - EPS), faxem, radiostanicí, která pracuje v pásmu požární ochrany nebo jiné složky IZS, datovým přenosem nebo osobně (27).

Operátor operačního střediska musí působit klidně, musí od volajícího získat co nejvíce informací o dané události, adresu události, druh události (požár, dopravní nehoda, chemická havárie a další), další údaje o události důležité pro zasahující jednotky (počet ohrožených osob a jejich zdravotní stav, kde k události došlo – objekt, samota, rychlostní silnice, zda hrozí nebezpečí pro zasahující), vhodnou příjezdovou trasu (pokud není zřejmá z adresy nebo se nachází v rozsáhlém areálu), jméno volajícího a telefonní číslo, ze kterého je voláno. Pokud má operátor o hlášené události pochyby, provede zpětný dotaz na osobu podávající zprávu. Získané informace musí operátor rychle vyhodnotit z důvodu následného vyhlášení poplachu JPO a složkám IZS (27).

V letech 2008 – 2012 bylo na TCTV v Pardubickém kraji přijato celkem 557 339 volání, v kraji Královéhradeckém 836 427 volání. Jedná se o celkový počet včetně omylů a zlomyslných volání, kdy došlo ke spojení operátora s volajícím, porovnání počtu volání v obou krajích znázorňuje obrázek 1.

Obrázek 1: Přehled všech volání na TCTV 112 v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012

Zdroj: zpracováno na základě získaných dat ze statistických ročenek

1.4.1 Operační střediska

Každá ze základních složek IZS má v kraji své operační středisko, operační středisko a informační středisko HZS kraje, integrované operační středisko Policie ČR a zdravotnické operační středisko ZZS. Tato střediska slouží občanům 24 hodin denně a zajišťují státem garantovanou pomoc v nouzi.

Pomoc je dosažitelná na 4 základních a lehce zapamatovatelných telefonních číslech:

- 150 - Hasičský záchranný sbor ČR, využívané hlavně při hlášení požárů;
- 155 - zdravotnická záchranná služba, slouží pro přivolání zdravotnické nebo lékařské pomoci;
- 158 - Policie ČR, pro hlášení přestupků a trestných činů, hlášení narušení veřejného pořádku, dopravních nehod a dalších událostí;
- 112 - jednotné evropské číslo tísňového volání, jedná se o jednotné telefonní číslo pro přivolání pomoci složek IZS, toto číslo je platné ve všech zemích EU.

Volající se vždy dovolá na operační a informační středisko konkrétní země. Volání na všechny tyto linky je bezplatné (7).

Podle druhu rozeznáváme několik operačních středisek:

- samostatné, každá základní složka IZS provozuje samostatně své operační středisko;
- prostorově sdružené, na jednom místě jsou sdružena dvě a více operačních středisek, např. v Královéhradeckém kraji je sdruženo na jednom místě operační a informační středisko HZS kraje a zdravotnické operační středisko, pracují však nadále na sobě nezávisle;
- systémově sdružené, operační střediska mají společné operátory a univerzální technologie.

V České republice jsou v současné době nejrozšířenější střediska samostatná (7).

Tísňová linka 150

Pro potřeby obyvatelstva zřizuje Ministerstvo vnitra jedno operační a informační středisko na úrovni generálního ředitelství HZS ČR. Každý HZS kraje zřizuje operační a informační středisko jako svou organizační součást. V případě potřeby zásahu HZS se občan na tato střediska dovolá vytočením čísla 150 nebo 112. Tato linka slouží k ohlášení situací, které spadají do řešení HZS ČR a ostatních JPO, patří sem například vznik požárů, nutnost vyprošťování osob, vznik chemických havárií, živelních pohrom a další (28).

Tísňová linka 155

V podmínkách ZZS je v každém kraji zřízeno zdravotnické operační středisko, které je centrálním místem operačního řízení a pracuje v nepřetržitém provozu. Na linku 155 je možné volat v případě, kdy občané potřebují zdravotnickou pomoc. Jsou svědky těžkého úrazu a dějů, které mohou mít za následek zhoršení zdravotního stavu, mezi které

patří např. dopravní nehody, nebo v situacích, kdy jsou svědky náhlého a neočekávaného zhoršení zdravotního stavu, např. infarkt, mozková příhoda a dalších. Na číslo 155 je možné volat i v případě, že si stavem pacienta občané nejsou jisti, operátoři jsou kvalifikovaní školení specialisté, kteří v tomto případě rádi pomohou (29).

Tísňová linka 158

V Policii ČR působí 3 druhy operačních středisek, integrovaná operační střediska, operační středisko operačního odboru Policejního prezidia České republiky a operační střediska útvarů policie s celostátní působností. Občanům jsou k dispozici integrovaná operační střediska dostupná na tísňové lince 158 v každém kraji v rámci krajského ředitelství policie. Tato linka je v nepřetržitém provozu. Na tuto linku občané volají v případě hlášení situací vztahujících se k trestné činnosti, dopravním nehodám, pátrání a hledání pohřešovaných osob, haváriím, výbuchům, živelním pohromám a dalším (30).

Policie ČR při přijímání tísňových volání pracuje v současné době se 2 systémy, DISPEČER-MAJÁK 158 a JITKA.

DISPEČER-MAJÁK 158 je systém provozovaný a využíván na vybraných nižších organizačních člancích útvarů Policie ČR, zejména na operačních střediscích umístěných na obvodních odděleních policie. Systém je provozován za účelem zautomatizování a zjednodušení administrativních činností na operačních střediscích spočívajících hlavně v dokumentaci údajů týkajících se tísňových výzev. Údaje jsou v systému ukládány v datové podobě. Systém umožňuje vkládat údaje včetně osobních údajů, přijímat datové věty zpracované telefonickými centry tísňového volání čísla 112, vést evidenci uživatelů, datový přenos zpracovávaných údajů do služebních vozidel policie prostřednictvím digitální radiové sítě Matra (za využití webového prohlížeče), a umožňuje neustálý přehled o bezpečnostní situaci na spravovaném teritoriu vedoucím služebním funkcionářům. Provozovatelem je vždy ten organizační článek útvaru policie, v jehož působnosti se server nachází (31).

V současné době na policii probíhají organizační změny, se kterými souvisí i nahrazení systému DISPEČER-MAJÁK 158. Nahrazován je systémem JITKA, který zahrnuje veškerý hardware, technologii a ovládání. Součástí systému JITKA je systém VÁCLAV, který je obdobou systému DISPEČER-MAJÁK 158. K systému JITKA zatím není vydán závazný pokyn policejního prezidenta.

Tísňová linka 112

Stálými orgány pro koordinaci složek IZS jsou operační a informační střediska IZS, kterými jsou operační a informační střediska HZS krajů a operační a informační středisko MV-GŘ HZS ČR. Občané se na tato střediska dovolají použitím tísňové linky 112, kde jsou spojeni s operátorem tzv. telefonního centra tísňového volání. Operační a informační střediska IZS jsou umístěna v každém kraji a na území hlavního města (28).

Na obrázku 2 jsou znázorněna operační a informační střediska IZS v jednotlivých krajích ČR.

Obrázek 2: Mapa telefonních center tísňového volání 112 v krajích ČR

Zdroj: <http://www.hzscr.cz/clanek/tisnova-volani-v-ceske-republice.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

Zavedení jednotné tísňové linky v zemích Evropské unie (dále jen „EU“) bylo uskutečněno na základě rozhodnutí Rady Evropských společenství v roce 1991. Povinnost zavedení jednotného tísňového čísla byla uložena všem členským státům EU. Toto číslo muselo být plně funkční ve všech státech do roku 1996. Stanoveno bylo číslo 112. V ČR proběhlo zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání 112 na základě usnesení vlády č. 391 ze dne 19. dubna 2000, ve znění usnesení vlády č. 350 ze dne 3. dubna 2002. Testovací provoz byl ukončen v roce 2004 (28, 32).

Tísňová linka 112 je pro občany dostupná v každé členské zemi Evropské unie. Volání na tuto linku je zdarma, je možné se na ni dovolat i bez SIM karty v případě, že je k dispozici signál alespoň jednoho operátora mobilních služeb. Předností této linky je také určení polohy volajícího a jazyková znalost operátorů, volat tedy mohou i česky nehovořící cizinci (33).

Linka 112 je určena občanům všech členských zemí EU, kteří se vyskytnou v nouzové situaci, kdy je potřeba vyhledat neodkladnou pomoc záchranných a dalších složek jako jsou hasiči, policie a zdravotnická záchranná služba. Při vytočení čísla 112 se občané dovolávají na telefonní centrum tísňového volání v režii Hasičského záchranného sboru ČR, kde operátor občany vyslechne a vyšle datovou větu pro výjezd složek IZS, které budou u zásahu potřeba. V případě potřeby přepojí hovor na operační a informační středisko ZZS, kde jsou vyškolení pracovníci pro poskytnutí první pomoci během tísňového volání. V situacích, kdy je potřeba nutná zdravotnická pomoc na území ČR se doporučuje volat přímo linku 155. Pokud se volá na tísňovou linku 112, přepojování působí určitou časovou prodlevu při vysílání zdravotnické pomoci. Obrázek 3 znázorňuje počet volání na linku 112 v letech 2008 – 2012 v celé České republice (34).

Obrázek 3: Graf počtu volání na linku 112 v letech 2008 – 2012 v celé ČR

Zdroj: <http://www.hzscr.cz/clanek/tisnova-volani-v-ceske-republice.aspx>

1.5 Operační řízení

Z důvodu dostupnosti údajů pro příklad uvádím operační řízení JPO a ZZS. Další podkapitoly jsou na základě dostupných údajů zpracované z hlediska JPO.

Operačním řízením ZZS se pro účely zákona o ZZS rozumí zejména příjem a vyhodnocení tísňových volání; převzetí a vyhodnocení výzev a vyrozumění přijatých od základních složek IZS a od orgánů krizového řízení; vydávání pokynů výjezdovým skupinám na základě přijatých tísňových výzev; poskytování instrukcí k zajištění první pomoci prostřednictvím sítě elektronických komunikací, je-li nezbytné poskytnout první pomoc do příjezdu výjezdové skupiny na místo události; spolupráce s ostatními zdravotnickými operačními středisky, pomocnými operačními středisky a operačními a informačními středisky IZS; koordinace činnosti pomocných operačních středisek; zajišťování komunikace mezi poskytovatelem ZZS a poskytovateli akutní lůžkové péče; koordinace předávání pacientů cílovým poskytovatelům akutní lůžkové péče, a koordinace přepravy pacientů neodkladné péče mezi poskytovateli zdravotních služeb podle zákona o zdravotních službách (17).

Operačním řízením JPO se rozumí činnost od přijetí zprávy o skutečnostech vyvolávajících potřebu nasazení sil a prostředků požární ochrany, provedení požárního zásahu a záchranných prací při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech, do návratu sil a prostředků požární ochrany na základnu (16).

1.5.1 Vyhlášení poplachu JPO

Vyhlášení poplachu JPO zabezpečují operační střediska nebo jiná místa určená k vyhlášení poplachu.

Poplach se vyhláší akustickými prostředky, prostředky telefonního a rádiového spojení nebo světelným signálem. Po vyhlášení poplachu se hasiči co nejrychleji dostaví na místo určené velitelem jednotky, kde se připraví k výjezdu na místo zásahu (14).

Cílem vyhlášení poplachu je vyrozumění jednotek o výjezdu k zásahu a předání informací o události. Informace pro výjezd obsahuje druh mimořádné události, dopravní nehoda, požár, zlomená noha, bezvědomí atd. Dále obsahuje adresu místa zásahu, síly a prostředky potřebné k zásahu, další údaje upřesňující událost (např. jména a příjmení osob, informace k zásahu pro bezpečnost zasahujících a další) (27).

1.5.2 Výjezd a doprava JPO na místo zásahu

Jednotky k výjezdu vysílá operační a informační středisko fungující na území, kde má být zásah uskutečněn, nebo operační a informační středisko, které převezme zásah do působnosti.

Cílem výjezdu je odjezd JPO z místa dislokace nejpozději do:

- 2 minut jednotky složené výlučně z hasičů z povolání, JPO I a JPO IV;
- 10 minut jednotky složené výlučně z hasičů, kteří nevykonávají službu v jednotce jako své povolání, JPO III, JPO V a JPO VI;
- 5 minut jednotky složené z hasičů uvedených v předcházejících odrážkách nebo z členů, kterým byla určena pracovní pohotovost mimo pracoviště, JPO II;
- 5 minut jednotky HZS kraje zřízené na stanici typu P0, viz obrázek 4, jedná se o typ stanice umístěné v obci s počtem obyvatel do 15 tisíc (14).

Typ stanice	C1	C2	C3	P0	P1	P2	P3	P4
Počet organizovaných výjezdů k zásahu k zabezpečení plošného pokrytí	2	2	3	1	1	1	2	2
Základní početní stav příslušníků ve třech směnách	39	45	60	9	15	24	33	39
Základní početní stav příslušníků v jedné směně ¹⁾	13	15	20	3	5	8	11	13
Minimální početní stav příslušníků v jedné směně určených k výjezdu ²⁾	8	10	14	2	4	6	8	8
Funkční složení směny								
Velící důstojník směny ³⁾			1	-	-	-	-	-
Velitel čety	1	1	1	-	-	-	-	-
Velitel družstva	2	2	3	1	1	1	2	2
Hasič	2	3	4	-	1	2	2	3
Hasič - řidič, obsluha požární techniky (strojník)	4	5	7	2	2	3	4	4
Hasič - technik speciální služby	4	4	4	-	1	2	2	3

Obrázek 4: Základní a minimální početní stav příslušníků směny stanic HZS kraje.
Zdroj: vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany

Pokud není trasa dopravy určena příslušným operačním a informačním střediskem, určí ji velitel jednotky tak, aby byla co nejrychlejší. Při dopravě na místo zásahu se na vozidle použije zvláštní zvukové výstražné znamení doplněné zvláštním výstražným světlem modré barvy, pokud velitel jednotky nestanoví jinak.

Znemožní-li dopravu jednotky na místo zásahu porucha, nehoda, nesjízdnost komunikace nebo jiné závažné okolnosti, oznámí velitel jednotky tuto skutečnost příslušnému operačnímu a informačnímu středisku. Příslušné středisko rozhodne o dalším postupu.

Pokud jednotka během dopravy na místo zásahu zjistí ještě další požár nebo mimořádnou událost než ty, které byly ohlášeny, oznámí velitel jednotky tuto skutečnost příslušnému operačnímu a informačnímu středisku. Příslušné operační a informační středisko určí, na kterém místě zasáhne jednotka nejdříve. To platí i v případě, že se o dalším požáru nebo MU dozví operační a informační středisko z jiného zdroje než od velitele jednotky. Jestliže velitel jednotky nemá možnost další požár nebo MU příslušnému středisku oznámit, o tom, kde jednotka zasáhne nejdříve, rozhodne sám (14).

1.5.3 Příjezd na místo zásahu a průzkum

Cílem příjezdu na místo zásahu je zaujetí takového postavení, které je optimální pro bezpečnost zasahujících. Po příjezdu velitel první jednotky, která na místo dorazila, potvrdí, případně upřesní příslušnému operačnímu a informačnímu středisku místo a druh události. Ostatní jednotky již pouze potvrzují dojezd na místo události. O nasazení sil rozhoduje u jednotky, která na místo dorazila jako první, její velitel, který je zatím velitel zásahu (dále jen „VZ“). Velitelé dalších jednotek musí svůj příjezd nahlásit veliteli zásahu nebo jím pověřené osobě, do té doby nemohou zasahovat. Požární technika musí být vždy umístěna tak, aby co nejméně omezovala průchodnost vchodů a vjezdů, aby byla v případě nebezpečí schopna umožnit co nejrychlejší ústup, na nepřehledných úsecích komunikací je potřeba ji označit s ohledem na bezpečnost provozu, doporučuje se ji ustavit tak, aby současně chránila zasahující (27).

Průzkum místa události provádějí hasiči, VZ a nejméně jeden hasič nebo průzkumná skupina, která se skládá nejméně ze dvou hasičů, nebo celá jednotka. Cílem průzkumu je zjistit co nejvíce informací o probíhající události, zda jsou v ohrožení osoby, zvířata a majetek, jaké jsou terénní podmínky pro zásah, rozsah události, přítomnost nebezpečných látek a předmětů a další. Tyto informace jsou důležité pro následující vedení a průběh zásahu. Na průzkumu závisí záchrana osob, zvířat a majetku. Provádí se po celou dobu zásahu, tzn. po příjezdu na místo zásahu, při provádění záchranných a likvidačních prací až do ukončení zásahu. O tom, kdo provede průzkum, rozhodne VZ.

Pokud provádí průzkum průzkumná skupina, VZ určí jejího velitele, který odpovídá za činnost průzkumné skupiny a výsledky průzkumu (14).

1.5.4 Záchrana osob, zvířat a majetku, zdolávání požárů

Při záchraně osob, zvířat a majetku má přednost záchrana osob, následuje záchrana zvířat a nakonec záchrana majetku. O postupu záchrany rozhoduje velitel zásahu, který určuje, které osoby, zvířata a jaký majetek budou zachraňovány přednostně. Při záchraně osob může velitel zásahu rozhodnout o nedodržení technických podmínek požární techniky, jestliže hrozí nebezpečí z prodlení. Velitel zásahu může na nezbytnou dobu záchranu osob, zvířat a majetku přerušit, jestliže již nelze, ani při vynaložení všech dostupných sil a prostředků, osoby, zvířata a majetek zachránit anebo by pokračování v zásahu bezprostředně ohrožovalo život zasahujících osob (14).

Cílem činnosti jednotek při zdolávání požárů je lokalizace požárů a likvidace požárů až do ukončení nežádoucího hoření (14).

1.5.5 Předání místa zásahu

Předání místa zásahu se provádí v případě, že je nutné zajistit dohled místa, kde jednotky zasahovaly. Místo zásahu předává velitel vlastníkovi nebo jiné oprávněné osobě písemně. Pokud není možné místo zásahu těmto osobám ihned předat, musí velitel zásahu zabezpečit dozor do té doby, než se toto předání uskuteční (14).

1.5.6 Odjezd z místa zásahu

Jedná se o činnost, která slouží k opuštění místa zásahu a návratu zasahující jednotky na základnu, případně slouží k přesunu na další místo zásahu. Odjezd se hlásí na příslušné operační a informační středisko, které složky k zásahu vyslalo.

V rámci zasahujících jednotek požární ochrany předává velitel jednotky veliteli zásahu dílčí zprávu o zásahu, zpráva se předává před odjezdem z místa zásahu nebo nejpozději 3 dny po ukončení zásahu (27).

1.5.7 Uvedení jednotky do akceschopnosti po příjezdu z místa zásahu

Zásah jednotky končí návratem do místa její dislokace. Uvedení jednotky do akceschopnosti následuje bezprostředně po návratu z místa zásahu a je již výkonem služby v organizačním řízení (27).

1.6 Typy zásahů

Složky IZS se při zásazích v rámci možností řídí postupem daným typovými činnostmi složek IZS nebo jinými dokumenty, např. Bojovým řádem jednotek požární ochrany. V současné době je vypracováno 14 typových činností. Jsou vypracovány na základě vyhlášky č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS, ve znění pozdějších předpisů. Typové činnosti vydává MV-GŘ HZS ČR, odbor IZS (35).

Každá typová složka se skládá z několika listů. Titulní list katalogového souboru, obsah katalogového souboru, společný list složek IZS, list velitele zásahu složek IZS, který obsahuje tzv. „check – list“ neboli kontrolní list, kde si VZ odškrtnává, jaká činnost byla zahájena a později i ukončena. Typová složka rovněž obsahuje list operačních středisek složek IZS, list jednotek požární ochrany, list Policie ČR, list ZZS a dalších zdravotnických zařízení a listy dalších orgánů, kterých se typová činnost složek IZS týká (35).

Mezi typovými činnostmi nejsou uvedené typy událostí, na které složky IZS vyjíždějí nejčastěji. Patří sem požár, únik nebezpečné chemické látky, živelní pohromy a záchrana osob a zvířat. Dále složky IZS nejčastěji vyjíždějí k DN.

Dopravní nehoda

DN se rozumí událost na pozemních komunikacích, havárie nebo srážka, při které došlo k usmrcení nebo zranění osob, nebo byla způsobena škoda na majetku v přímé souvislosti s provozem vozidla v pohybu. Událost se stala nebo byla započata na pozemních komunikacích (36, 37).

V rámci typové činnosti se jedná o takovou DN, kdy je potřeba využití spolupráce složek IZS a jejich kompetencí ke speciálním činnostem jako řízení dopravy, odstranění překážek zabraňujících fungování silničního provozu, sjízdnost vozovky a další. Dále se jedná o dopravní nehody, u kterých je podezření na spáchání trestného činu, kdy šetření probíhá spolu se záchrannými a likvidačními pracemi, a dopravní nehody, u kterých probíhá šetření příčin dopravní nehody Policií ČR a současně probíhají záchranné a likvidační práce, které zajišťuje HZS ČR (38).

Na spolupráci této typové činnosti se podílejí Policie ČR (zejména příslušníci dopravní policie a letecká služba Policie ČR), strážníci obecní policie, ZZS včetně Letecké záchranné služby, jednotky požární ochrany, osoby poskytující věcnou nebo osobní pomoc na základě zákona o IZS a správci komunikací (38).

1.6.1 Typy událostí mimo typové činnosti

Jedná se o nejčastější události, které nejsou v typových činnostech zpracovány.

Hašení požáru

Podle vyhlášky č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru, se za požár považuje veškeré nežádoucí hoření, během kterého došlo k usmrcení osob nebo zvířat anebo ke škodám na majetku. Za požár se považuje i nežádoucí hoření, během kterého byly osoby, zvířata, majetek a životní prostředí bezprostředně ohroženy.

Tohoto typu události se většinou účastní všechny základní složky IZS.

Cílem činnosti JPO při zdolávání požárů je jejich lokalizace a likvidace až do ukončení nežádoucího hoření. JPO používají při zásahu dokumentaci zdolávání požárů, ve zvláštních případech havarijní plán kraje, a dále využívají podmínky vytvořené podniky (39, 40).

Podle zákona o požární ochraně JPO při zdolávání požárů spolupracují s Policií ČR. Podle zjištěných informací po příjezdu na místo události je přivolána i ZZS, pokud je její činnost potřeba.

Únik nebezpečných chemických látek

Nebezpečné chemické látky jsou látky, které vykazují jednu nebo více nebezpečných vlastností. Tyto látky mohou být klasifikovány jako výbušné, oxidující, extrémně hořlavé, vysoce hořlavé, hořlavé, vysoce toxické, toxické, zdraví škodlivé, žíravé, dráždivé, senzibilizující, karcinogenní, mutagenní, toxické pro reprodukci a nebezpečné pro životní prostředí (41).

Za MU s únikem nebezpečných látek (dále jen „UNL“), je považována taková událost, kdy se chemická látka vymkne kontrole v takovém množství, že jsou ohroženi lidé, zvířata a životní prostředí a je nutné provést záchranné a likvidační práce. Tato MU může vzniknout únikem z nádrží nebo zařízení, při výrobě, zpracování, skladování nebo při přepravě.

U tohoto typu zásahu je potřeba nasazení speciálních prostředků pro práci s nebezpečnými látkami. Dále je tato událost charakterizována zapojením speciálních sil a dalších složek IZS, spoluprací s institucemi a orgány veřejné správy, odborníky a původcem havárie.

Záchranných a likvidačních prací, při těchto MU, se většinou účastní všechny základní složky IZS (42).

Živelní pohromy

MU se dle zákona o IZS rozumí škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací (1).

Podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu mezi živelní pohromy (dále jen „ŽP“) patří nezaviněný požár a výbuch, blesk, vichřice s rychlostí větru více jak 75 km.h^{-1} , povodeň, záplava, krupobití, sesouvání půdy, skalní zřícení, pokud se tak nestalo v souvislosti s průmyslovým nebo stavebním provozem, dále mezi živelní pohromy patří zemětřesení dosahující alespoň 4. stupně mezinárodní stupnice udávající makroseismické účinky zemětřesení (43).

ŽP je zásah u události spojený s likvidací následků povodně, záplavy, deště, sněhu, námrazy, větrné smrště, sesuvu půdy, zemětřesení apod. Jedná se o MU, které přinášejí škody hlavně na majetku, přírodě, ale poškozují i lidské zdraví a mnohdy končí i smrtí (44).

Technická havárie

Technická havárie (dále jen „TH“) je druh zásahu, který vede k odstranění nebezpečí nebo k odstranění nebezpečných stavů. TH se člení na čtyři druhy.

- TH – technická havárie – zásah sloužící k odstranění nebezpečí nebo nebezpečných stavů velkého rozsahu na zdraví osob, zvířat, či majetku. Např. destrukce objektu;
- TH – technická pomoc – zásah sloužící k odstranění nebezpečí nebo nebezpečných stavů menšího rozsahu, nezahrnuje technologický provoz závodů a dopravní nehody (např. vyproštění osob z výtahu, otevření dveří nouzovým způsobem, odstranění překážek z komunikací a dalších prostor, nouzové otevírání uzamčených prostorů, likvidace spadlých porostů, elektrických vodičů a dalších). Zahrnuje odvětrávání prostor, záchranu osob a zvířat, čerpání,

uzavírání a navážení vody, vyprošťování osob, zvířat a předmětů, měření koncentrací nebo radiace.

- TH – technologická pomoc – zásah sloužící k odstranění nebezpečí nebo nebezpečných stavů v technologickém provozu, např. nouzová dodávka vzduchu a vody, požární asistence, dohašování ohnisek požárů lesa nebo po pálení klestu, ochlazování u těch případů, které nemají znaky požáru.
- TH – ostatní pomoc – patří sem přímo i nepřímo poskytnutá pomoc, např. odvoz nebo převoz pacienta či lékaře (45).

Planý poplach

Planý poplach (dále jen „PP“) je činnost JPO a dalších složek IZS vyvolaný z důvodu ohlášení požáru nebo jiné MU, která se nepotvrdila (46).

2 Hypotéza a metodika výzkumu

V této kapitole je stanovena hypotéza a popsána metodika výzkumu diplomové práce. Teoretická část práce se věnuje popisu IZS, jeho základních složek a problematice operačního řízení. Praktická část diplomové práce je zaměřena na splnění stanoveného cíle a hypotézy.

2.1 Cíl práce

Zhodnocení činnosti základních složek IZS v operačním řízení, případně návrh na opatření ke zlepšení činnosti.

2.2 Hypotéza

Pro tuto diplomovou práci byla stanovena jedna hypotéza. Činnost základních složek IZS v operačním řízení v Pardubickém a Královéhradeckém kraji je shodná.

2.3 Metodika výzkumu

Pro vypracování teoretické části diplomové práce byla provedena analýza aktuálních právních norem, literárních a internetových zdrojů, týkajících se dané problematiky.

V praktické části diplomové práce je porovnávána činnost složek IZS v operačním řízení v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012. Vzhledem k tomu, že se nepodařilo získat materiály od ZZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji, je porovnání zaměřeno na vyhodnocení spolupráce HZS Pardubického a Královéhradeckého kraje. Na základě údajů získaných ze Statistických ročenek zásahové činnosti jednotek požární ochrany z let 2008 – 2012 je porovnávána spolupráce

HZS krajů a Policie ČR v Pardubickém a Královéhradeckém kraji a dále spolupráce HZS krajů a ZZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji. V další části práce je porovnávána spolupráce Policie ČR na základě informací získaných z řízených rozhovorů v Pardubickém a Královéhradeckém kraji.

Porovnávání činnosti základních složek IZS je prováděno metodou analýzy údajů získaných převážně ze statistických ročenek zpracovaných HZS krajů v Pardubickém a Královéhradeckém kraji. Dále byla využita metoda řízených rozhovorů s vybranými příslušníky HZS krajů a Policie ČR v Pardubickém a Královéhradeckém kraji. Rozhovor s příslušníkem HZS Pardubického kraje probíhal v Pardubicích. Příslušník pracuje na úseku prevence a civilní nouzové připravenosti, některé informace byly upřesněny příslušníky pracujícími v JPO. Rozhovor s příslušníkem HZS Královéhradeckého kraje probíhal na pracovišti oddělení stavební prevence, kontrolní činnosti a zjišťování příčin požárů v Hradci Králové. Některé informace byly doplněny telefonicky s příslušníkem JPO. Rozhovor s příslušníkem Policie ČR v Pardubickém kraji probíhal na Krajském ředitelství policie Pardubického kraje v Pardubicích, příslušník pracuje na úseku operačního řízení a každý den je v neustálém kontaktu s výjezdovými skupinami. Rozhovor s příslušníkem Policie ČR v Královéhradeckém kraji probíhal na Krajském ředitelství policie Královéhradeckého kraje v Hradci Králové, příslušník pracuje na úseku operačního řízení a neustále komunikuje s výjezdovými skupinami. Žádný z dotazovaných si nepřeje být v této práci jmenován.

Plánované statistické zpracování, pomocí bivariačních metod, nebylo provedeno s ohledem na nedostatek poskytnutých materiálů základními složkami IZS. Je provedena komparace všech zásahů složek IZS a jednotlivá komparace počtu společných zásahů HZS krajů s Policií ČR a společných zásahů HZS krajů se ZZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012. Porovnávány jsou počty zásahů podle jednotlivých typů událostí – požár, DN, UNL, TH a PP. Nejsou porovnávány ŽP, ze statistických ročenek obou krajů nebyla získána data za všechny porovnávané roky. V další části je komparace počtu zásahů v přepočtu na 100 000 obyvatel, komparace počtu usmrcených a zraněných osob ve složkách IZS v letech 2008 – 2012 v Pardubickém

a Královéhradeckém kraji. Porovnání počtu usmrcených a zraněných osob je rozebráno dle počtu osob v jednotkách HZS, SDH a osob ostatních složek IZS. V další části výsledků je přehled společných zásahů HZS krajů se složkami IZS vyjádřený v procentech a porovnání počtu zásahů složek IZS po územních odborech HZS Pardubického a Královéhradeckého kraje v letech 2008 – 2012.

Pro řízené rozhovory byly předem stanoveny základní otázky.

Uvedeným příslušníkům obou základních složek IZS byly kladeny následující otázky:

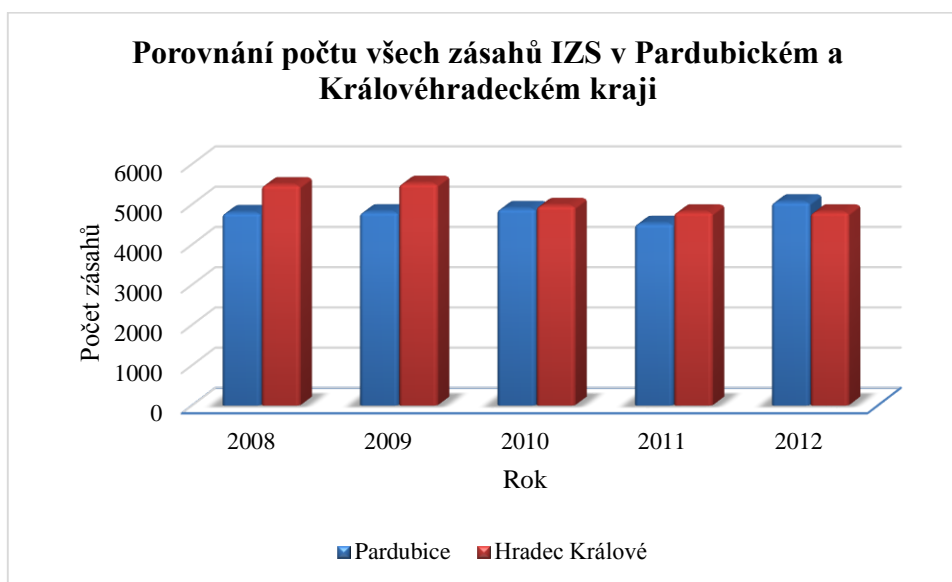
1. Jaké jsou nejčastější problémy, nedostatky při řešení mimořádných událostí v rámci spolupráce základních složek IZS?
2. Jaký typ zásahů je v rámci spolupráce IZS nejčastější?
3. Jak vnímáte spolupráci mezi Pardubickým a Královéhradeckým krajem?
4. Uveďte konkrétní typy spolupráce mezi Pardubickým a Královéhradeckým krajem v rámci IZS.
5. Jakým způsobem probíhá operačního řízení?
6. Jakým způsobem jsou k zásahu přizvány další základní složky IZS?

3 Výsledky

V této části diplomové práce je porovnávána činnost základních složek IZS v operačním řízení v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012. Komparace spolupráce složek IZS je řešena formou grafů, a přepisem řízených rozhovorů s příslušníky HZS krajů a Policie ČR v Pardubickém a Královéhradeckém kraji.

3.1 Porovnání všech zásahů složek IZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji

V této kapitole jsou porovnávány počty všech zásahů složek IZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012, viz obrázek 5. V podkapitolách je uvedena spolupráce mezi HZS krajů a Policií ČR, a spolupráce HZS krajů a ZZS, v Pardubickém a Královéhradeckém kraji.

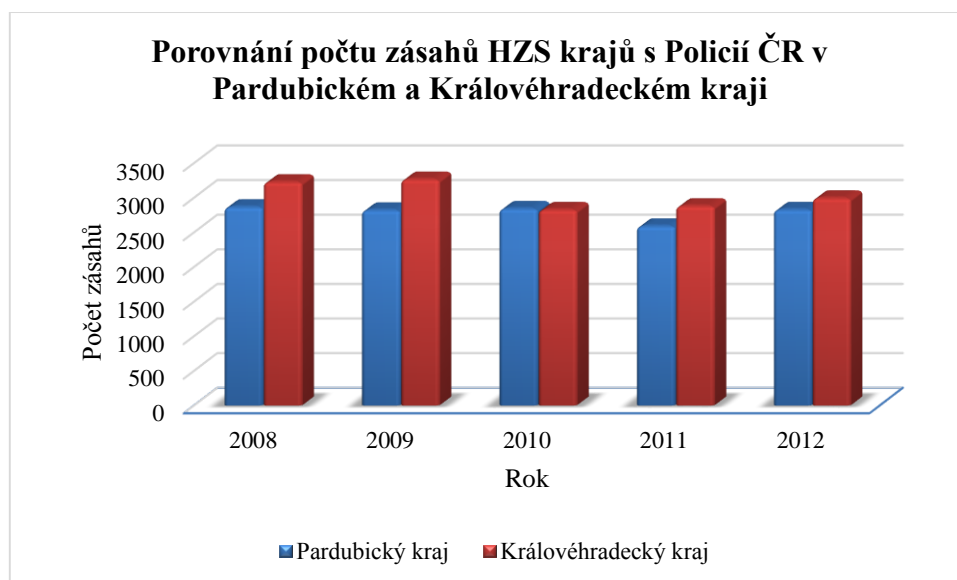
Obrázek 5: Porovnání všech zásahů složek IZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012

Zdroj: zpracováno na základě získaných dat ze statistických ročenek

Z obrázku 5 vyplývá, že celkový počet všech zásahů složek IZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012 je téměř shodný. Od roku 2010 je tendence počtu zásahů klesající oproti rokům 2008 a 2009. V letech 2008 – 2011 jsou počty zásahů nepatrně vyšší v kraji Královéhradeckém, v roce 2012 se počet zásahů nepatrně zvýšil v kraji Pardubickém.

3.1.1 Porovnání počtu zásahů mezi HZS krajů a Policií ČR

Obrázek 6 zobrazuje společné zásahy HZS krajů a Policie ČR v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012.

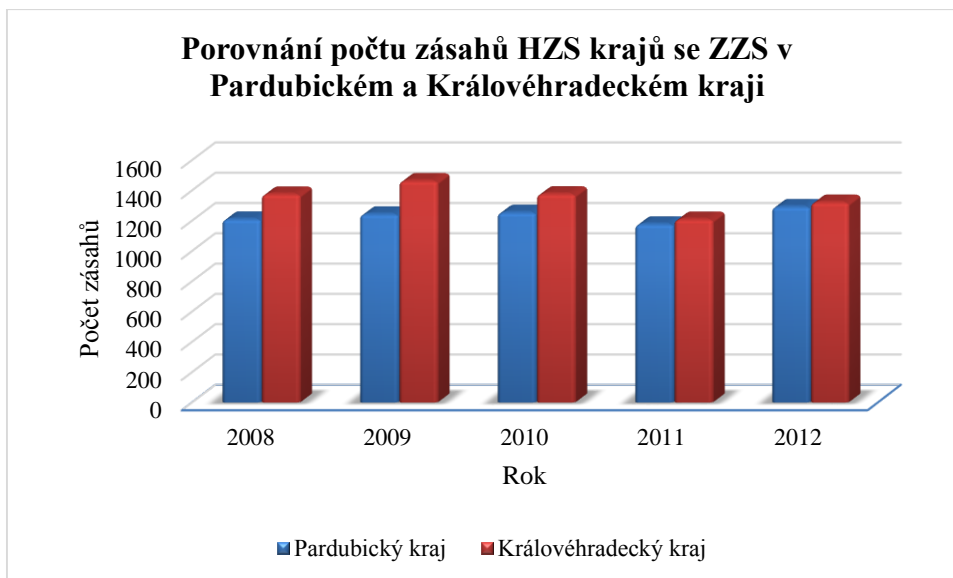
Obrázek 6: Porovnání počtu zásahů HZS krajů s Policií ČR v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012

Zdroj: zpracováno na základě získaných dat ze statistických ročenek

Z obrázku 6 vyplývá, že počty zásahů HZS krajů s Policií ČR jsou v letech 2008, 2009, 2011 a 2012 vyšší v kraji Královéhradeckém, pouze v roce 2010 je počet zásahů HZS krajů s Policií ČR nepatrně vyšší v kraji Pardubickém.

3.1.2 Porovnání počtu zásahů mezi HZS krajů a ZZS

Obrázek 7 zobrazuje celkové počty zásahů HZS krajů se ZZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012.

Obrázek 7: Porovnání počtu zásahů HZS krajů se ZZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 - 2012

Zdroj: zpracováno na základě získaných dat ze statistických ročenek

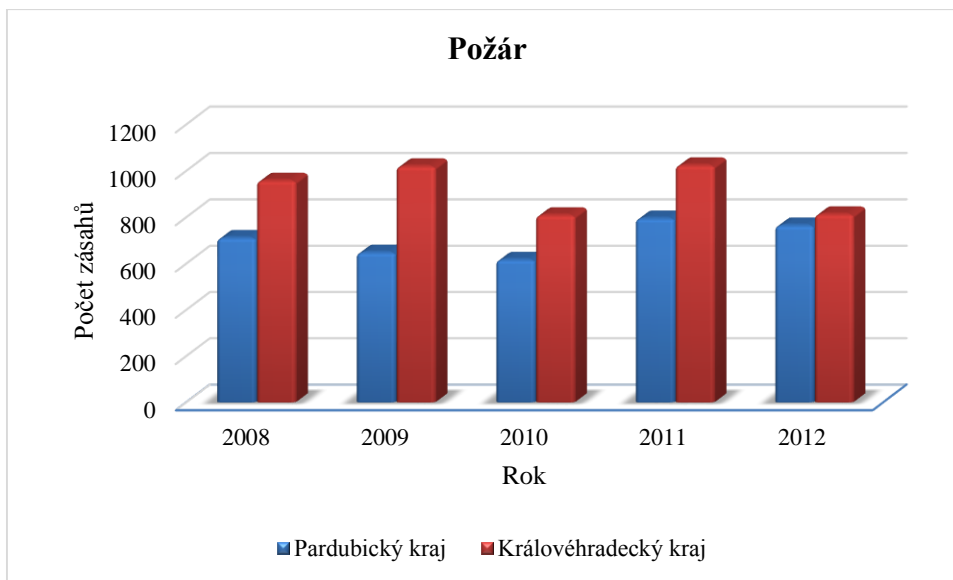
Z obrázku 7 vyplývá, že jsou počty zásahů ve všech sledovaných letech 2008 – 2012 vyšší v kraji Královéhradeckém. V roce 2011 je zřejmý pokles zásahů HZS krajů se ZZS v obou sledovaných krajích.

3.2 Porovnání počtu zásahů složek IZS podle jednotlivých typů událostí v Pardubickém a Královéhradeckém kraji

Tato část diplomové práce obsahuje komparaci počtu zásahů složek IZS podle jednotlivých typů událostí v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 - 2012. Jedná se o požár, DN, UNL, TH a PP. ŽP nejsou porovnávány z důvodu nedostatku získaných materiálů ve všech porovnávaných letech 2008 – 2012.

3.2.1 Požár

Obrázek 8 znázorňuje porovnání počtu zásahů na požár v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012.

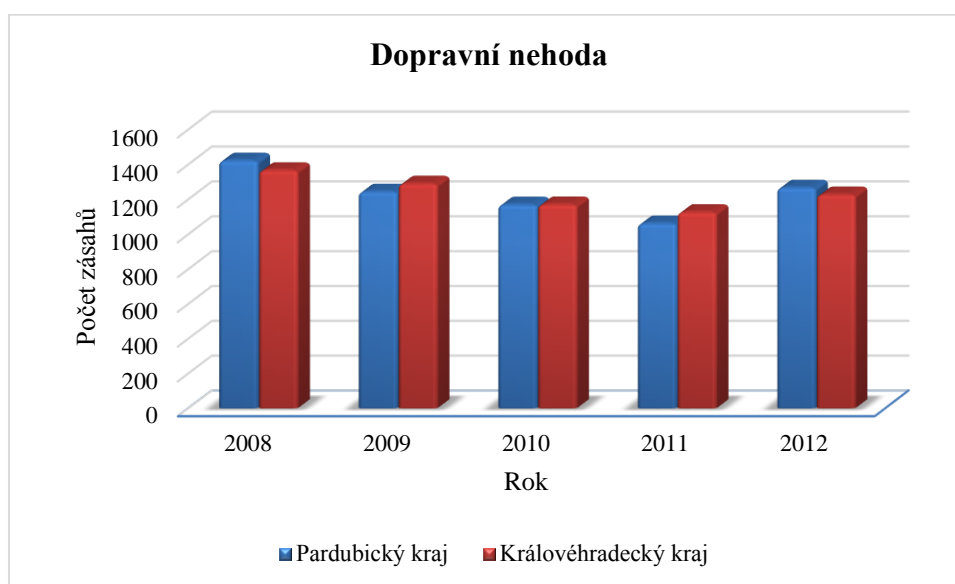
Obrázek 8: Porovnání počtu zásahů na požár v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012

Zdroj: zpracováno na základě získaných dat ze statistických ročenek

Z obrázku 8 je zřejmé, že je celkový počet zásahů na požár vyšší v kraji Královéhradeckém. V letech 2008, 2009 a 2011 jsou počty zásahů na požár v obou krajích vyšší oproti rokům 2010 a 2012. V roce 2012 jsou počty zásahů na požár v Pardubickém a Královéhradeckém kraji téměř shodné.

3.2.2 Dopravní nehoda

Obrázek 9 zobrazuje komparaci počtu zásahů na DN v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012.

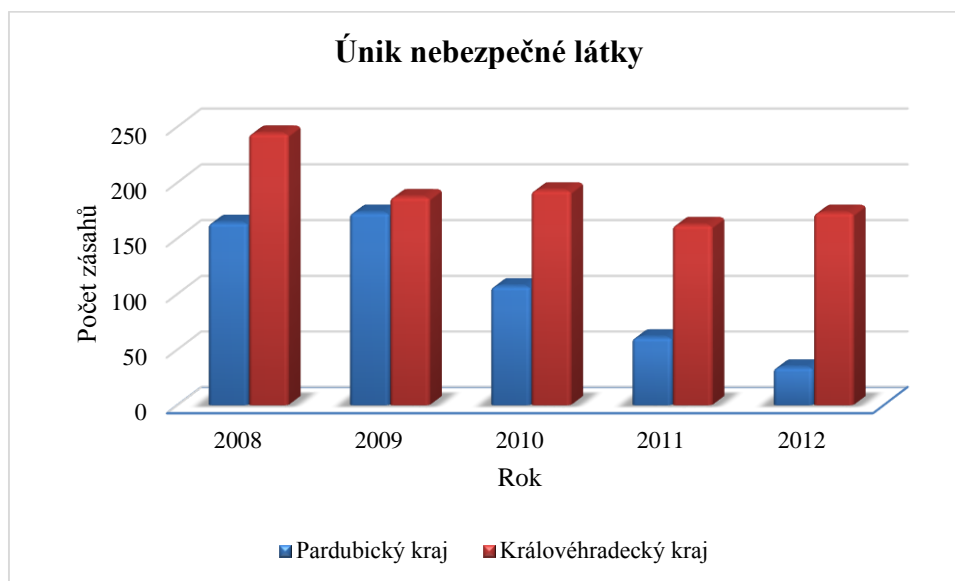
Obrázek 9: Porovnání počtu zásahů na DN v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012

Zdroj: zpracováno na základě získaných dat ze statistických ročenek

Z obrázku 9 vyplývá, že jsou počty zásahů na DN v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012 téměř shodné. Od roku 2008 do roku 2011 je tendence počtu zásahů na DN klesající. V letech 2008 a 2012 je počet zásahů na DN nepatrně vyšší v kraji Pardubickém, v letech 2009 a 2011 je počet zásahů na DN nepatrně vyšší v kraji Královéhradeckém.

3.2.3 Únik nebezpečné chemické látky

Obrázek 10 znázorňuje porovnání počtu zásahů na UNL v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012.

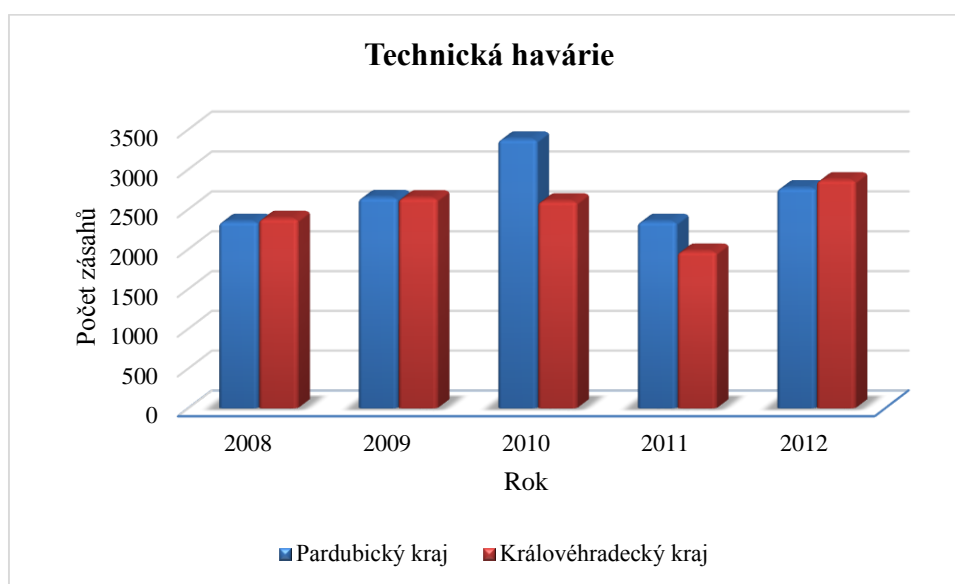
Obrázek 10: Porovnání počtu zásahů na UNL v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012

Zdroj: zpracováno na základě získaných dat ze statistických ročenek

Z porovnání na obrázku 10 jsou zřetelně vyšší počty zásahů na UNL po celé sledované období v kraji Královéhradeckém. Od roku 2010 do roku 2012 je v Pardubickém kraji tendence počtů zásahů klesající. V roce 2012 bylo v Pardubickém kraji pouhých 34 zásahů na UNL, naopak v kraji Královéhradeckém bylo ve stejném roce 173 zásahů na UNL.

3.2.4 Technická havárie

Obrázek 11 zobrazuje počty zásahů na TH v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012.

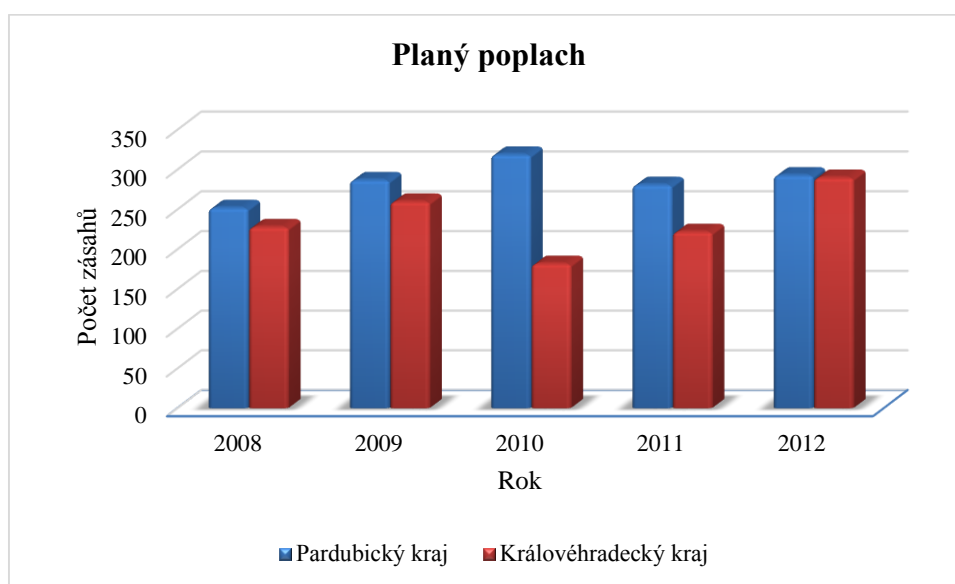
Obrázek 11: Porovnání počtu zásahů na TH v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012

Zdroj: zpracováno na základě získaných dat ze statistických ročenek

Z obrázku 11 je zřejmé, že počty zásahů na TH v letech 2008, 2009 a 2012 jsou v Pardubickém a Královéhradeckém kraji téměř shodné. V letech 2008 a 2012 jsou počty zásahů nepatrně vyšší v kraji Královéhradeckém, v roce 2009 je počet zásahů vyšší o pouhé 4 zásahy v kraji Pardubickém. V letech 2010 – 2011 jsou počty zásahů vyšší v kraji Pardubickém.

3.2.5 Planý poplach

Obrázek 12 znázorňuje porovnání počtu PP v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012.

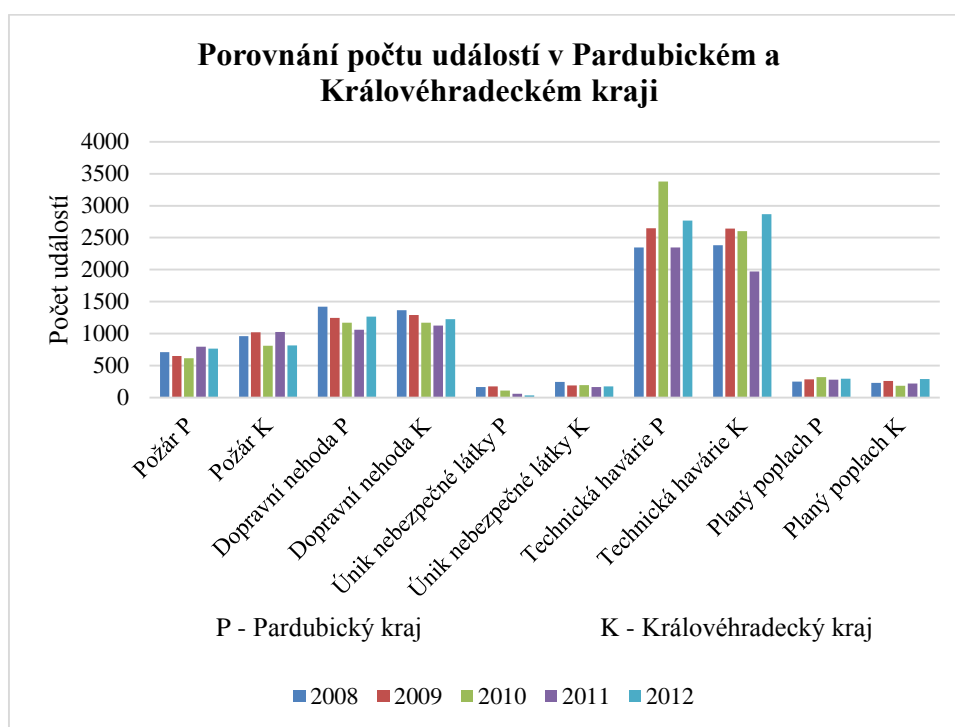
Obrázek 12: Porovnání počtu PP v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012

Zdroj: zpracováno na základě získaných dat ze statistických ročenek

Na obrázku 12 je znázorněno porovnání počtu PP v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012. Počty PP jsou vyšší v kraji Pardubickém. Z porovnávaných let 2008 – 2012 bylo nejvíce PP zaznamenáno v roce 2010 v Pardubickém kraji, naopak v kraji Královéhradeckém bylo v roce 2010 zaznamenáno PP nejméně. V roce 2012 je počet PP vyšší o pouhé 3 PP v kraji Pardubickém.

3.2.6 Porovnání vývoje událostí v jednotlivých letech

Obrázek 13 znázorňuje porovnání rozebíraných událostí – požár, DN, UNL, TH a PP v jednotlivých letech v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012.

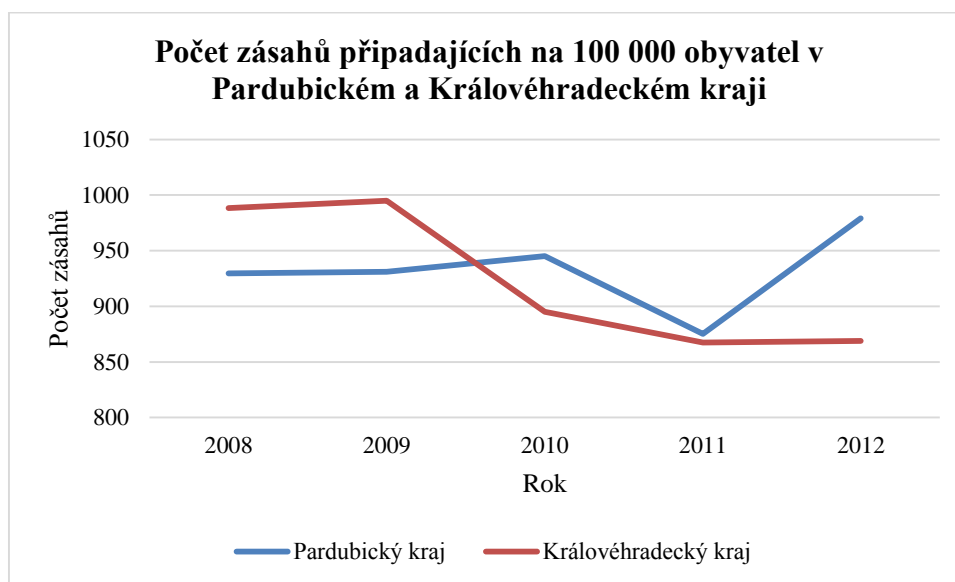
Obrázek 13: Porovnání počtu událostí v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012

Zdroj: zpracováno na základě získaných dat ze statistických ročenek

Obrázek 13 porovnává počty zásahů jednotlivých typů událostí – požár, DN, UNL, ŽP, TH a PP v jednotlivých letech 2008 – 2012 v Pardubickém a Královéhradeckém kraji. Z obrázku vyplývá, že v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012 bylo nejvíce zásahů na TH, následuje počet zásahů na DN, a naopak nejméně zásahů se uskutečnilo na UNL. Nejvíce zásahů na TH proběhlo v Pardubickém kraji v roce 2010, v kraji Královéhradeckém bylo realizováno nejvíce zásahů na TH v roce 2012. Naopak nejméně zásahů na UNL se uskutečnilo v roce 2012 v Pardubickém kraji a v roce 2011 v kraji Královéhradeckém. Celkové počty jednotlivých typů událostí, s výjimkou TH, v letech 2008 – 2012 v Pardubickém a Královéhradeckém kraji jsou téměř vyrovnané.

3.3 Porovnání počtu zásahů v přepočtu na 100 000 obyvatel v Pardubickém a Královéhradeckém kraji

Obrázek 14 znázorňuje počty zásahů v letech 2008 – 2012 v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v přepočtu na 100 000 obyvatel.

Obrázek 14: Porovnání počtu zásahů připadajících na 100 000 obyvatel v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012

Zdroj: zpracováno na základě získaných dat ze statistických ročenek

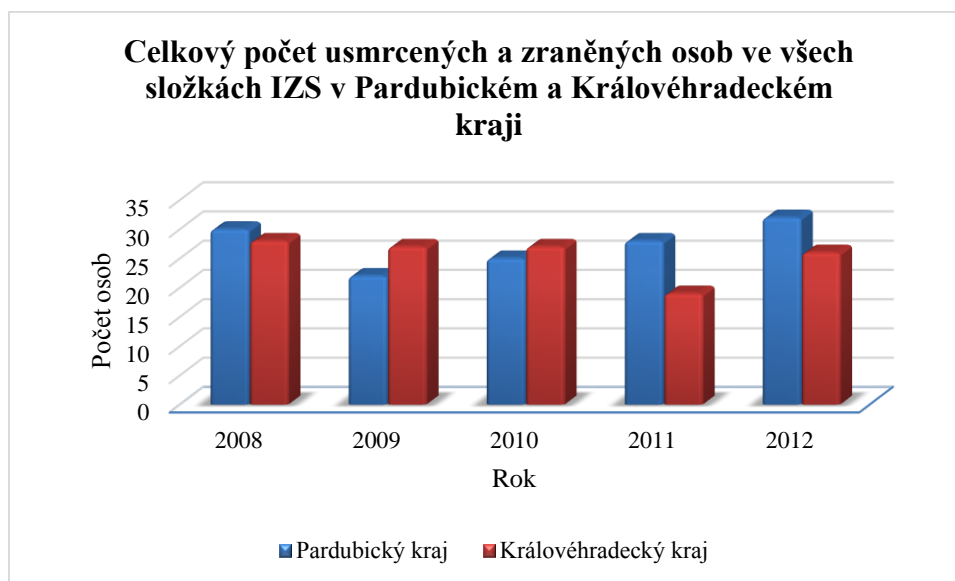
Počet zásahů podle obrázku 14 má od roku 2008 v Pardubickém kraji mírně stoupající tendenci až do roku 2010. V průběhu roku 2011 došlo k výraznému poklesu zásahů v přepočtu na počet obyvatel. Od roku 2011 je tendence počtu zásahů opět stoupající.

V kraji Královéhradeckém je vývoj počtu zásahů v přepočtu na počet obyvatel od roku 2008 s mírně stoupající tendencí do roku 2009, kdy dochází k prudkému poklesu počtu zásahů. Od roku 2010 je tendence počtu zásahů stále mírně klesající.

Počty zásahů připadajících na 100 000 obyvatel se v Pardubickém a Královéhradeckém kraji protínají v roce 2010, a částečně přibližují v roce 2011.

3.4 Porovnání počtu usmrcených a zraněných osob ve složkách IZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji

V kapitole jsou uvedeny celkové počty usmrcených a zraněných osob ve všech složkách IZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012, viz obrázek 15.

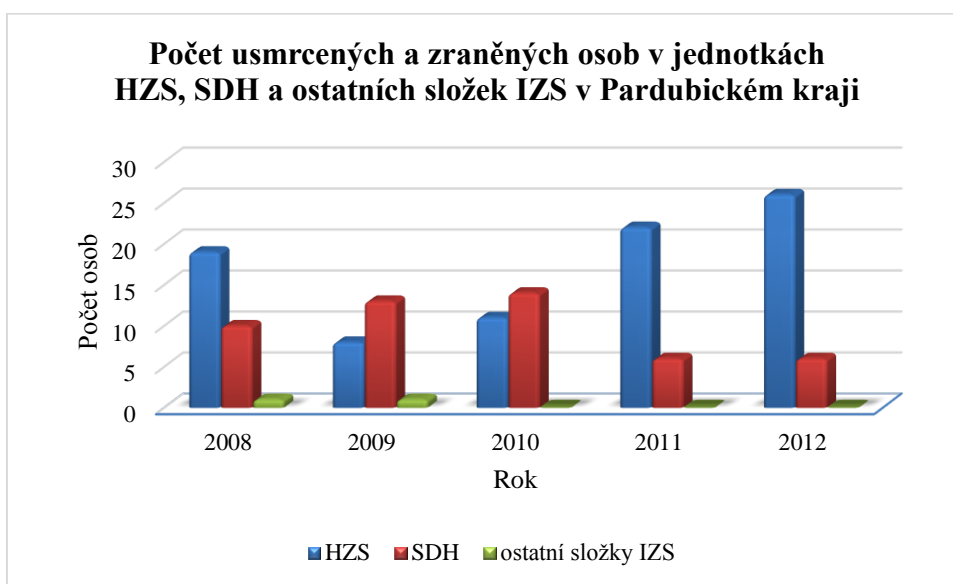
Obrázek 15: Celkový počet usmrcených a zraněných osob ve všech složkách IZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012

Zdroj: zpracováno na základě získaných dat ze statistických ročenek

Z obrázku 15 vyplývá, že v letech 2008, 2011 a 2012 je celkový počet usmrcených a zraněných osob ve všech složkách IZS vyšší v Pardubickém kraji. V letech 2009 a 2010 je celkový počet usmrcených a zraněných osob vyšší v kraji Královéhradeckém. Nejméně usmrcených a zraněných osob bylo v roce 2011 v Královéhradeckém kraji.

3.4.1 Porovnání počtu usmrcených a zraněných osob v jednotkách HZS, SDH a ostatních složek IZS v Pardubickém kraji

Obrázek 16 znázorňuje jednotlivé počty usmrcených a zraněných osob v jednotkách HZS, SDH a ostatních složek IZS v Pardubickém kraji v letech 2008 – 2012 na základě dostupných údajů ze statistických ročenek Pardubického kraje. Ostatní složky IZS jsou uvedeny v Příloze B.

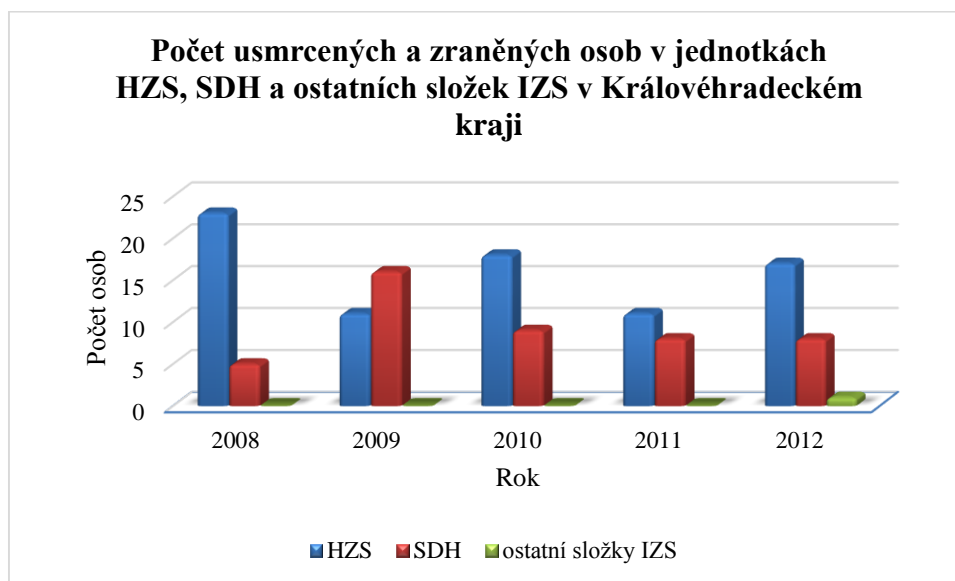
Obrázek 16: Porovnání počtu usmrcených a zraněných osob v jednotkách HZS, SDH a ostatních složek IZS v Pardubickém kraji v letech 2008 – 2012

Zdroj: zpracováno na základě získaných dat ze statistických ročenek

Z obrázku 16 je zřejmé, že nejvíce usmrcených a zraněných osob ve složkách IZS, z řad osob zařazených v jednotkách HZS, SDH a ostatních složek IZS, v Pardubickém kraji v letech 2008 - 2012 je z řad hasičů. Nejvíce usmrcených a zraněných osob bylo v Pardubickém kraji v roce 2012. V letech 2010 – 2012 nebyla usmrcena ani zraněna osoba složek IZS v Pardubickém kraji.

3.4.2 Porovnání počtu usmrcených a zraněných osob v jednotkách HZS, SDH a ostatních složek IZS v Královéhradeckém kraji

Obrázek 17 znázorňuje jednotlivé počty usmrcených a zraněných osob v jednotkách HZS, SDH a ostatních složek IZS v Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012 na základě dostupných údajů ze statistických ročenek Královéhradeckého kraje.

Obrázek 17: Porovnání počtu usmrcených a zraněných osob v jednotkách HZS, SDH a ostatních složek IZS v Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012

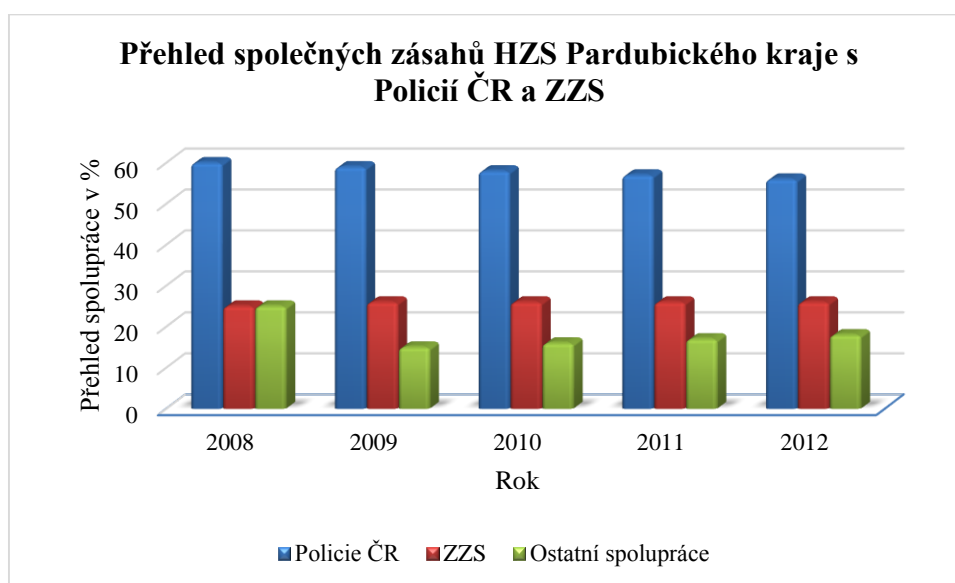
Zdroj: zpracováno na základě získaných dat ze statistických ročenek

Z obrázku 17 vyplývá, že nejvíce usmrcených a zraněných osob ve složkách IZS v Královéhradeckém kraji je opět z řad hasičů. Nejvíce usmrcených a zraněných osob ve složkách IZS v Královéhradeckém kraji bylo v roce 2008. V letech 2008 – 2011 nebyla usmrcena ani zraněna žádná osoba ostatních složek IZS.

3.5 Přehled společných zásahů HZS krajů se složkami IZS

V této kapitole jsou procentuálně vyjádřené společné zásahy HZS krajů s Policií ČR, ZZS a ostatními složkami IZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012.

Na obrázku 18 jsou zobrazené společné zásahy HZS Pardubického kraje s Policií ČR, ZZS a s ostatními složkami IZS v letech 2008 – 2012. Spolupráce s ostatními složkami IZS je na obrázku uvedena jako ostatní spolupráce. Data jsou uvedena v procentech.

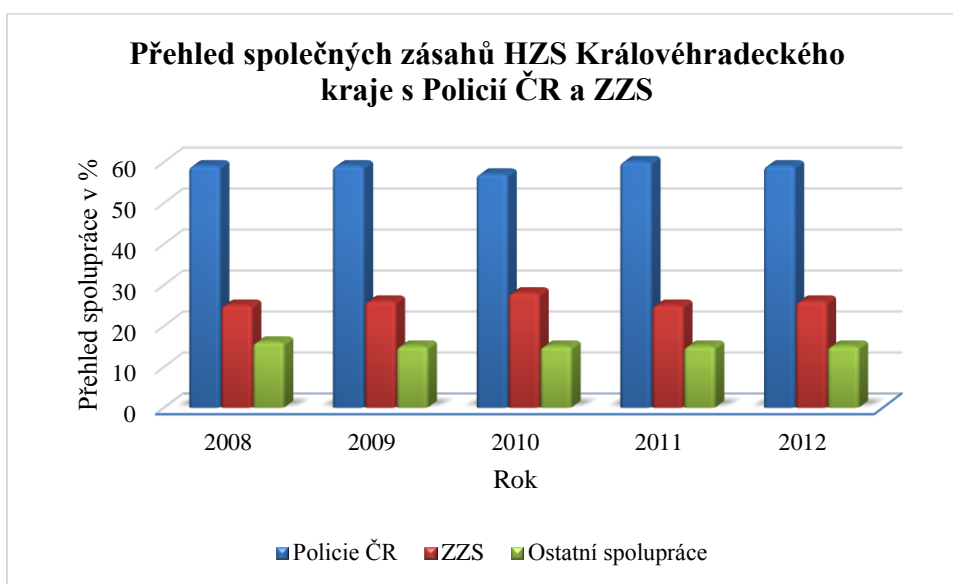
Obrázek 18: Procentuální přehled společných zásahů HZS Pardubického kraje s Policií ČR a ZZS v letech 2008 – 2012

Zdroj: zpracováno na základě získaných dat ze statistických ročenek

Z obrázku 18 vyplývá, že společné zásahy HZS Pardubického kraje se v největším rozsahu uskutečňují s Policií ČR. V roce 2008 probíhalo 60 % společných zásahů s Policií ČR, do roku 2012 je tendence klesající, každý rok společné zásahy HZS Pardubického kraje s Policií ČR klesají o 1 %. V roce 2012 se uskutečnilo 56 % zásahů HZS Pardubického kraje s Policií ČR. V roce 2008 proběhlo 25 % zásahů HZS Pardubického kraje se ZZS, v dalších letech 2009 – 2012 se jedná o 26 % společných zásahů v každém roce. Nejvíce společných zásahů HZS Pardubického kraje s ostatními složkami IZS bylo

v roce 2008, jednalo se o celých 25 %, v ostatních letech 2009 – 2012 společné zásahy s ostatními složkami IZS klesly na 15 – 18 %.

Následující obrázek 19 vyjadřuje v procentech společné zásahy HZS Královéhradeckého kraje s Policií ČR, ZZS a ostatní spolupráce v letech 2008 – 2012. Spolupráce s ostatními složkami IZS je na obrázku uvedena jako ostatní spolupráce. Data jsou uvedena v procentech.

Obrázek 19: Procentuální přehled společných zásahů HZS Královéhradeckého kraje s Policií ČR a ZZS v letech 2008 – 2012

Zdroj: zpracováno na základě získaných dat ze statistických ročenek

Do ostatní spolupráce spadají veškeré zásahy s ostatními složkami IZS. Z obrázku je zřejmé, že společné zásahy HZS Královéhradeckého kraje probíhají v největší míře s Policií ČR, jedná se o 57 – 60 % zásahů. Společné zásahy HZS Královéhradeckého kraje se ZZS probíhaly v letech 2008 – 2012 v rozmezí 25 – 28 %. Z porovnávaných let 2008 – 2012 se nejméně společných zásahů HZS Královéhradeckého kraje s Policií ČR uskutečnilo v roce 2010, jednalo se o 57 % zásahů, a naopak v roce 2010 bylo z porovnávaných let nejvíce společných zásahů realizováno se ZZS, jednalo se o 28 %. Společných zásahů s ostatními složkami IZS bylo v porovnávaných letech nejvíce v roce

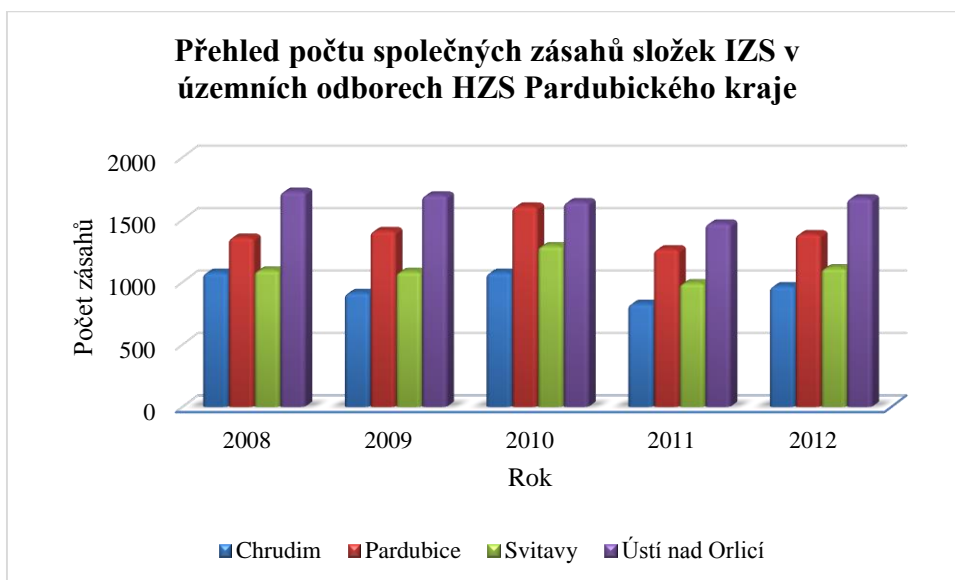
2008, jednalo se o 26 % zásahů, v dalších letech 2009 – 2012 se jednalo o 25 % společných zásahů v každém roce.

Z obrázků 18 a 19 vyplývá, že se v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012 uskutečnily společné zásahy HZS krajů v největší míře s Policií ČR, v obou krajích se jedná o podíl cca 60 %. V obou krajích je velmi podobný i počet společných zásahů HZS krajů se ZZS, jedná se o cca 25 %.

3.6 Porovnání počtu zásahů složek IZS po územních odborech v Pardubickém a Královéhradeckém kraji

V této kapitole jsou porovnávány počty zásahů složek IZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji po územních odborech HZS krajů v letech 2008 – 2012. Územní odbory HZS krajů svou rozlohou kopírují okresy.

Na obrázku 20 jsou uvedeny počty společných zásahů složek IZS v územních odborech HZS Pardubického kraje v letech 2008 – 2012.

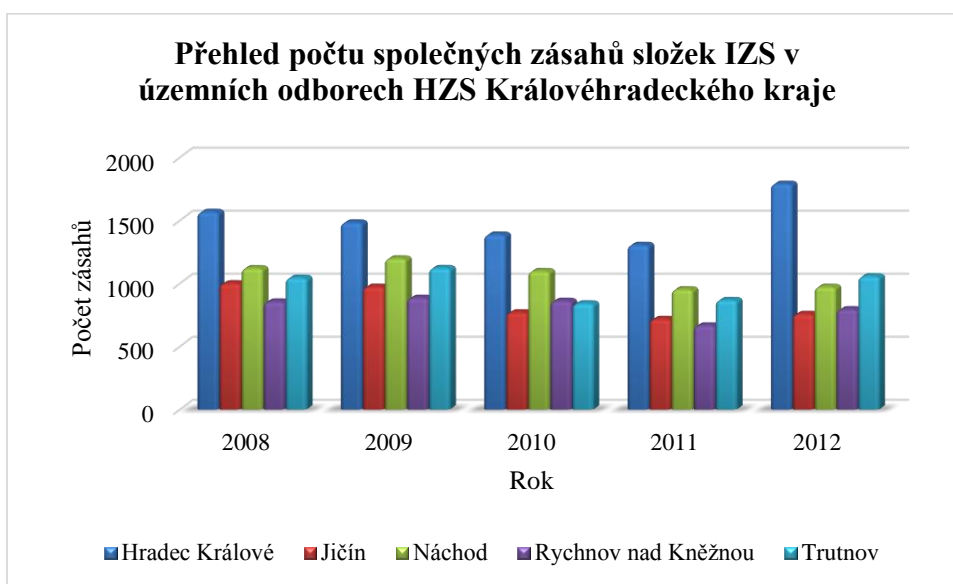

Obrázek 20: Přehled počtu společných zásahů složek IZS v územních odborech HZS Pardubického kraje v letech 2008 – 2012

Zdroj: zpracováno na základě získaných dat ze statistických ročenek

Z obrázku 20 je zřejmé, že nejvíce společných zásahů složek IZS v letech 2008 – 2012 se uskutečnilo v územním odboru Ústí nad Orlicí, naopak nejméně zásahů se uskutečnilo v územním odboru Chrudim. Celkově v letech 2008 – 2012 bylo zaznamenáno nejvíce zásahů v Pardubickém kraji v roce 2010.

Obrázek 21 vyjadřuje počty společných zásahů složek IZS v územních odborech HZS Královéhradeckého kraje v letech 2008 – 2012.

Obrázek 21: Přehled počtu společných zásahů složek IZS v územních odborech HZS Královéhradeckého kraje v letech 2008 – 2012

Zdroj: zpracováno na základě získaných dat ze statistických ročenek

Z obrázku 21 vyplývá, že nejvíce společných zásahů složek IZS v letech 2008 – 2012 bylo realizováno v územním odboru Hradec Králové. Naopak nejméně zásahů se v letech 2008 – 2012 uskutečnilo v územním odboru Jičín. Celkově v letech 2008 – 2012 bylo zaznamenáno v Královéhradeckém kraji nejvíce zásahů v roce 2008.

Z obrázků 20 a 21 je zřejmé, že nejvíce společných zásahů složek IZS v územních odborech HZS Pardubického a Královéhradeckého kraje proběhlo v roce 2012 v územním odboru Hradec Králové HZS Královéhradeckého kraje, naopak nejméně společných zásahů při porovnání počtu zásahů v územních odborech HZS Pardubického

a Královéhradeckého kraje proběhlo v roce 2011 v územním odboru Rychnov nad Kněžnou HZS Královéhradeckého kraje. Celkově proběhlo v letech 2008 – 2012 o 468 společných zásahů více v Královéhradeckém kraji.

3.7 Řízené rozhovory

V této podkapitole kapitole jsou přepsány rozhovory uskutečněné s příslušníky HZS Pardubického a Královéhradeckého kraje a s příslušníky Policie ČR Pardubického a Královéhradeckého kraje.

3.7.1 Řízený rozhovor s příslušníkem Policie ČR Pardubického kraje

Řízený rozhovor proběhl dne 31. 3. 2014 v Pardubicích na Krajském ředitelství policie Pardubického kraje.

1. Jaké jsou nejčastější problémy, nedostatky při řešení mimořádných událostí v rámci spolupráce základních složek IZS?

Informace z operačního střediska o mimořádné události. Náš systém neumí zhodnotit všechny zaslané informace z datové věty a musíme ověřovat další informace telefonicky. Např. zda byla k zásahu přizvána i ZZS.

2. Jaký typ zásahů je v rámci spolupráce IZS nejčastější?

Zásah na dopravní nehody.

3. Jak vnímáte spolupráci mezi Pardubickým a Královéhradeckým krajem?

Spolupráci vnímám velmi kladně. Naše krajská města spolu sousedí a v případě potřeby velké události si v řešení vypomáháme. Oproti Královéhradeckému kraji nemáme vycvičené specialisty, např. potápěče.

4. Uveďte konkrétní typy spolupráce mezi Pardubickým a Královéhradeckým krajem v rámci IZS.

Často se jedná o spolupráci při řešení různých událostí. Jedná se např. o spolupráci při autokriminalitě, která započala na našem území a při zásahu se přesunula na území Královéhradeckého kraje, nebo naopak. S Královéhradeckým krajem spolupracujeme při různých expertizách, náš kraj nedisponuje všemi potřebnými zařízeními. Momentálně se změnilo vedení, naším současným ředitelem je bývalý ředitel Policie ČR v Královéhradeckém kraji, jeho cílem je vylepšení spolupráce mezi kraji.

5. Jakým způsobem probíhá operační řízení?

Operační řízení u Policie ČR začíná zjištěním události, která může být nahlášena na obvodní oddělení nebo služebnu Policie ČR, přijata jako tísňové volání na tísňové lince nebo přijata formou datové věty z telefonního centra tísňového volání 112. Policie ČR v Pardubickém kraji provozuje tísňovou linku 158 na všech územních odborech, v Pardubicích, v Chrudimi, Svitavách a Ústí nad Orlicí. Pokud občan v současné době volá na linku 158, dovolá se vždy na tu nejbližší. Operační střediska využívají pro zápis události systém Maják 158, kam zaměstnanec zaznamená informace. Události jsou rozdělené na dva typy; události, které snesou odklad a události, které odklad nesnesou. Pokud se jedná o událost, která odklad nesnese, je zpráva předána pomocí radiové sítě Pegas – Matra výjezdové posádce přímo na územním odboru, nebo je zpráva předána na obvodní oddělení, kterého se daná událost týká. Toto se během následujících měsíců změní. Operační střediska z územních odborů budou postupně zrušena a bude zřízeno integrované operační středisko na Krajském ředitelství policie Pardubického kraje. V současné době hovory na tísňové lince 158 přijímá na každém územním odboru jeden pracovník, po organizační změně budou pravděpodobně 3 pracovníci přijímat hovory z celého Pardubického kraje. V rámci našeho kraje se občan dovolá na integrované operační středisko na Krajském ředitelství policie Pardubického kraje. Aby bylo garantováno, že se občan dovolá vždy, bude postup podobný jako na tísňové lince 112. V případě že by byla tísňová linka obsazená, bude hovor přeměrován do jiného kraje, aniž by o tom volající věděl. S touto změnou bude zaveden i nový systém, který již nebude využívat systém Maják, ale nově bude využíván systém JITKA (Jednotná systémová Informační Technologická Komunikační platforma).

6. Jakým způsobem jsou k zásahu přizvány další základní složky IZS?

V případě potřeby zásahu HZS kraje a ZZS u nahlášené události se tyto složky kontaktují telefonicky. V případě potřeby spolupráce u události nahlášené na tísňovou linku 112 jsou ostatní základní složky o potřebě zásahu informovány formou datové věty z telefonního centra tísňového volání 112.

Změny také souvisí s realizací projektu Integrovaného operačního střediska Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, který je dotován z fondu EU. Cílem tohoto systému je jednotnost.

3.7.2 Řízený rozhovor s příslušníkem Policie ČR Královéhradeckého kraje

Řízený rozhovor proběhl dne 23. 4. 2014 v Hradci Králové na Krajském ředitelství policie Královéhradeckého kraje.

1. Jaké jsou nejčastější problémy, nedostatky při řešení mimořádných událostí v rámci spolupráce základních složek IZS?

Je potřeba vylepšit komunikaci, jak při nahlášení události, tak komunikaci při řešení události. Momentálně musíme vše nahlašovat a ověřovat telefonicky. Při příjmu datové věty ze 112 jsou informace nepřesné. Náš systém neumí všechny příchozí informace zobrazit.

2. Jaký typ zásahů je v rámci spolupráce IZS nejčastější?

Nedá se přesně říci, ale asi jsou to dopravní nehody.

3. Jak vnímáte spolupráci mezi Pardubickým a Královéhradeckým krajem?

Vzájemnou spolupráci hodnotím kladně, vycházíme Pardubickému kraji vstříc.

4. Uveďte konkrétní typy spolupráce mezi Pardubickým a Královéhradeckým krajem v rámci IZS.

Pardubický kraj využívá některých našich specialistů. Patří sem např. využití potápěčů, zásahového oddílu a dalších.

5. Jakým způsobem probíhá operační řízení?

Oproti Pardubickému kraji již pracujeme se systémem JITKA, se kterým souvisí i změna v organizačním uspořádání. Pracoviště příjmu tísňové linky 158 sídlí zde na Krajském ředitelství policie Královéhradeckého kraje, všechna pracoviště pro příjem tísňového volání jsou uspořádána v jedné místnosti. Celkově se v místnosti nachází 8 sektorů a jeden velitelský sektor. 1. - 2. sektor zabezpečuje příjem volání na tísňovou linku 158. 3. sektor je záložní pro příjem tísňové linky 158 a současně má na starost zpracování údajů o dopravě v celém kraji. 4. sektor zabezpečuje zpracování údajů o dopravě v celém kraji. 5. – 6. sektor, tzv. „sever“ se zabývá všemi trestnými činy v oblasti okresů Jičín, Trutnov a Náchod. 7. - 8. sektor, tzv. „jih“ má na starosti všechny trestné činy v oblasti okresů Hradec Králové a Rychnov nad Kněžnou. I přes rozdělení na sektory systém JITKA pracuje tak, že všechny uvedené sektory mohou přijímat tísňová volání na linku 158 v případě, že by sektory stanovené pro tento příjem byly nedostupné z důvodu trvajících tísňových volání. Tímto opatřením je rychlost reakce na tísňové volání rychlejší. Doba pro příjem tísňového volání není stanovena. Plánované je přesměrování tísňových hovorů do dalších krajských měst v případě plného vyřízení pracoviště v Hradci Králové, které v současné době nefunguje.

Systém JITKA při příjmu hovoru vymezi lokaci volajícího, každý operátor má lokace jiné, např. při příjmu hovoru od telefonního operátora O2 systém JITKA vymezi oblast, ze které je voláno, operátor je schopný rozeznat z jaké oblasti, z jakého města je voláno.

Při příjmu hovoru operátor do systému založí akci a dle zjištěných údajů akci předá danému sektoru v místnosti, např. při nahlášení dopravní nehody operátor akci předá 4. sektoru, který má na starosti dopravu a který tuto akci zajišťuje a informuje o ní příslušný územní odbor v místě dopravní nehody.

6. Jakým způsobem jsou k zásahu přizvány další základní složky IZS?

Potřeba spolupráce základních složek IZS se zabezpečuje telefonicky. Zatím je to nejlepší řešení. Od HZS kraje je vyžadována spolupráce formou datové věty, kterou je nutné potvrdit. Systém Policie ČR neumí všechny zaslané informace zobrazovat a pro

získání dalších informací je nutné operační a informační středisko HZS kraje kontaktovat telefonicky.

3.7.3 Řízený rozhovor s příslušníkem HZS Pardubického kraje

Řízený rozhovor proběhl dne 7. 4. 2014 v Pardubicích na stanici HZS Pardubického kraje.

1. Jaké jsou nejčastější problémy, nedostatky při řešení mimořádných událostí v rámci spolupráce základních složek IZS?

V rámci spolupráce IZS dochází k nejčastějším problémům při spolupráci s Policií ČR. Při zásazích často dochází ke střetu nadřízenosti ze strany Policie ČR. Nejčastějším příkladem je požár, kde příslušníci policie tuto problematiku neznají, nevědí, jak přesně postupovat, brání našim příslušníkům ve vstupu a sami likvidují pro nás důležité stopy pro vyšetřování.

2. Jaký typ zásahů je v rámci spolupráce IZS nejčastější?

Nedá se přesně říci, policie vyjíždí ke všem událostem, ale asi to budou dopravní nehody a technické havárie.

3. Jak vnímáte spolupráci mezi Pardubickým a Královéhradeckým krajem?

Vypomáháme si. Mezi kraji jsou uzavřeny mezikrajské dohody.

4. Uveďte konkrétní typy spolupráce mezi Pardubickým a Královéhradeckým krajem v rámci IZS.

Předmětem jedné z dohod je výpomoc při zásazích na dálnici D11 vedoucí z Prahy do Hradce Králové. Při výstavbě dálnice byla na okraji Hradce Králové postavena i nová stanice HZS kraje právě pro výjezdy na dálnici D11. Sedmi-kilometrový úsek této dálnice patří do našeho kraje, avšak je blíže právě nově postavené stanici HZS Královéhradeckého kraje, který k událostem na tomto úseku dálnice vyjíždí. Doba jízdy výjezdové posádky HZS Královéhradeckého kraje k těmto událostem je znatelně kratší, oproti době jízdy posádek HZS našeho kraje.

Další z dohod se týká LZS, kterou Královéhradecký kraj disponuje. Pokud je v našem kraji nutný zásah LZS, je vyslána LZS Královéhradeckého kraje se stanovištěm v nedalekém Hradci Králové, HZS Královéhradeckého kraje má i speciálně vycvičeného záchranáře, který v případě zásahů v nepřístupném terénu létá jako člen posádky.

5. Jakým způsobem probíhá operační řízení?

Započíná přijetím tísňové zprávy na operační a informační středisko HZS kraje nebo IZS. Operátor událost zaznamená a dále přepisuje další zjištěné informace důležité pro zásah. Formou datové věty předá výjezdovým posádkám a dalším složkám IZS.

6. Jakým způsobem jsou k zásahu přizvány další základní složky IZS?

Pokud je nahlášena mimořádná událost na tísňovou linku 112 a je potřeba spolupráce všech základních složek IZS, je tato zpráva sdílena formou datové věty pro výjezd posádek HZS kraje, na integrované operační středisko Policie ČR a zdravotnické operační středisko ZZS. Zde někdy dochází k nepřesnostem při sdílení dat, kdy operační střediska Policie ČR a ZZS nemají stejný systém jako HZS kraje a nejsou jim doručeny všechny informace.

3.7.4 Řízený rozhovor s příslušníkem HZS Královéhradeckého kraje

Řízený rozhovor proběhl dne 14. 4. 2014 v Hradci Králové na stanici HZS Královéhradeckého kraje.

1. Jaké jsou nejčastější problémy, nedostatky při řešení mimořádných událostí v rámci spolupráce základních složek IZS?

Nejčastějším problémem je spolupráce s Policií ČR. Policie ČR vyjíždí k událostem vždy, každé události přiřazuje číslo jednací. Největší problém nastává při vyšetřování požárů, na místě události je Policie ČR vždy, většinou jsou to policisté z obvodních oddělení, minimálně se vyšetřování účastní přímo vyšetřovatel Policie ČR. Zde dochází ze strany Policie ČR při spolupráci k největším sporům. Problémem je neznalost problematiky, neznalost postupu, nejčastěji při vyšetřování na místě požáru. Policisté nechtějí vyšetřovatele HZS kraje k vyšetřování pustit, likvidují důležité stopy, tímto našim

hasičům přidělávají další práci. Pokud k tomuto dojde, je pro správné vyhodnocení požárů potřeba sehnat svědky, případně odpovědnou osobu za místo, kde k požáru došlo a od nich zjistit další důležité informace, které z místa zásahu kvůli činnosti Policie ČR dodatečně nelze zjistit.

2. Jaký typ zásahů je v rámci spolupráce IZS nejčastější?

Mezi nejčastější zásahy patří technická pomoc a dopravní nehody, u kterých většinou kromě policie spolupracuje i ZZS.

3. Jak vnímáte spolupráci mezi Pardubickým a Královéhradeckým krajem?

Vypomáháme si na základě mezikrajských dohod o spolupráci. Většinou vypomáháme my Pardubickému kraji.

4. Uveďte konkrétní typy spolupráce mezi Pardubickým a Královéhradeckým krajem v rámci IZS.

Často se jedná o výjezdy na dálnici, Pardubický kraj část vlastní, ale my máme právě pro výjezdy na dálnici postavenou novou základnu, která je od dálnice nedaleko. Na této základně sídlí i výjezdová skupina ZZS.

5. Jakým způsobem probíhá operační řízení?

Operátor na operačním a informačním středisku přijme tísňovou zprávu. Zaznamená událost a dále zjišťuje potřebné informace od volajícího. Informaci o události a nutnost výjezdu předá formou datové věty výjezdovým skupinám a dalším složkám IZS. Výjezdové skupině je zaslána lokace do navigace. S výjezdovou skupinou se dále spolupracuje a předávají se jí další zjištěné informace. Chodí nám také SMS zpráva na mobilní telefon.

6. Jakým způsobem jsou k zásahu přizvány další základní složky IZS?

Datovými větami.

4 Diskuze

V první části výsledků je činnost základních složek IZS v operačním řízení v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012 hodnocena pomocí zpracovaných grafů. Na obrázku 5 jsou porovnávány počty všech zásahů IZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012, z obrázku je zřejmé, že celkový počet zásahů je nepochybně vyšší v Královéhradeckém kraji, vysvětlením může být větší rozloha a vyšší počet obyvatel Královéhradeckého kraje.

Dále jsou porovnávány počty společných zásahů HZS krajů a Policie ČR v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012. Ze zpracovaného grafu na obrázku 6 je zřejmé, že je tendence celkového počtu zásahů HZS krajů s Policií ČR klesající. Jedním z důvodů může být klesající tendence celkového počtu zásahů IZS v obou krajích.

Obrázek 7 porovnává počty společných zásahů HZS krajů a ZZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012. Z obrázku vyplývá, že jsou počty zásahů HZS krajů a ZZS ve všech sledovaných letech vyšší v kraji Královéhradeckém, jedním z možných vysvětlení může být spolupráce HZS Královéhradeckého kraje s LZS, která létá i k zásahům v kraji Pardubickém.

Na dalších obrázcích 8, 9, 10 a 11 jsou porovnávány počty zásahů IZS podle jednotlivých typů událostí a na obrázku 12 jsou porovnávány počty PP. Z nedostatku získaných údajů ze statistických ročenek HZS Královéhradeckého kraje nejsou porovnávány počty zásahů na ŽP.

Komparace počtu zásahů na požár v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012 je znázorněna grafem na obrázku 8. Celkový počet zásahů na požár je ve všech sledovaných letech vyšší v Královéhradeckém kraji. V rámci konzultace s operačním důstojníkem HZS Královéhradeckého kraje bylo zjištěno, že počty zásahů na požár jsou pravděpodobně vyšší v Královéhradeckém kraji s ohledem na větší rozlohu

a vyšší počet obyvatel. Celkový pokles zásahů na požár je pravděpodobně způsobem novými stavebními materiály, odolnějšími konstrukcemi, snížením počtu domácností, které používají k vytápění otevřený oheň, zavedením EPS do nových staveb a další.

Počty zásahů na DN v letech 2008 – 2012 v Pardubickém a Královéhradeckém kraji jsou porovnávány na obrázku 9. Z obrázku je zřejmé, že jsou počty zásahů na DN ve všech letech téměř shodné. V roce 2010 je počet zásahů na DN vyšší o pouhý 1 zásah v kraji Královéhradeckém. Na základě vlastního výzkumu bylo zjištěno, že počet zásahů na DN je odvislý od vytiženosti silničních úseků silnice I/35, která prochází Pardubickým a Královéhradeckým krajem.

Graf na obrázku 10 porovnává počty zásahů na UNL v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012, od roku 2010 je tendence počtu zásahů v Pardubickém kraji klesající a počty zásahů na UNL jsou vyšší v Královéhradeckém kraji. Následující tabulka 2, zpracovaná pro vlastní výzkum, uvádí jednotlivé počty zásahů na UNL v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012.

Tabulka 2: Přehled počtu zásahů na UNL v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012

Počty zásahů na únik nebezpečné látky v letech 2008 – 2012		
	Pardubický kraj	Královéhradecký kraj
2008	164	244
2009	173	187
2010	107	193
2011	61	162
2012	34	173

Zdroj: zpracováno na základě dat ze statistických ročenek

Z tabulky 2 je zřejmé, že jsou počty zásahů na UNL od roku 2010 o mnoho nižší v kraji Pardubickém oproti Královéhradeckému kraji. Při porovnání počtu zásahů na UNL

v Pardubickém kraji v letech 2009 – 2012 je počet zásahů v roce 2012 5x nižší oproti roku 2009.

Na základě vlastního výzkumu bylo zjištěno, že důvodem může být změna klasifikace typů zásahů, ke které došlo v roce 2008. Dalším vysvětlením může být fakt, že HZS Královéhradeckého kraje začal v roce 2010 účtovat pojišťovněm za zásahy na DN a v rámci toho byla změněna klasifikace UNL na dopravní komunikaci. Dříve byl UNL na dopravní komunikaci řazen do zásahů na UNL, nově je řazen do zásahů na DN. Klasifikace zásahu a jeho zařazení záleží na rozhodnutí VZ. Informace byly zjištěny na základě konzultace s operačním důstojníkem HZS Královéhradeckého kraje. Dalším z možných důvodů je větší přeprava chemických látek přes Královéhradecký kraj.

Na dalším obrázku jsou znázorněny počty zásahů na TH v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012. Z obrázku 11 vyplývá, že v letech 2008 a 2012 jsou počty zásahů na TH nepatrně vyšší v Královéhradeckém kraji. V letech 2010 a 2011 jsou počty zásahů na TH vyšší v Pardubickém kraji. Na základě konzultace s tiskovou mluvčí HZS Pardubického kraje bylo zjištěno, že zvýšené počty zásahů v některých letech pravděpodobně zapříčinily převážně jarní a letní přívalové deště. Vzrůst počtu zásahů je v Pardubickém kraji v roce 2010 zapříčiněn povodněmi, které v Pardubickém kraji nastaly v srpnu, tím vzrostl počet zásahů na technickou pomoc. Technická pomoc se řadí do TH, zahrnuje čerpání vody, odstraňování překážek, evakuaci osob a zvířat. Tyto práce bylo potřeba vykonat v souvislosti s nastalými povodněmi.

Posledním z porovnávaných typů událostí jsou PP, viz obrázek 12. Počty PP jsou ve všech sledovaných letech vyšší v Pardubickém kraji. V Královéhradeckém kraji je tendence počtu PP v letech 2010 – 2012 stoupající. V roce 2010 začal být u HZS Královéhradeckého kraje provozován pult centrální ochrany, na který jsou připojeny EPS staveb právnických a fyzických osob. Současně s tímto zavedením začal HZS Královéhradeckého kraje účtovat za uskutečněné výjezdy. Z tohoto důvodu je od roku 2010 tendence počtu PP stoupající. Spuštěním signalizace dochází k ohlášení požáru nebo jiné MU, na které HZS kraje vyjíždí spolu s dalšími složkami IZS. V případě, že se ohlášení požáru nebo jiné MU nepotvrdí, dochází k zařazení zásahu do PP.

Obrázek 13 zobrazuje komparaci rozebíraných událostí – požár, DN, UNL, TH a PP v jednotlivých letech 2008 – 2012 v Pardubickém a Královéhradeckém kraji. Z obrázku vyplývá, že nejvíce zásahů v letech 2008 – 2012 proběhlo v obou krajích na TH. Nejméně zásahů proběhlo v letech 2008 – 2012 v Pardubickém a Královéhradeckém kraji na UNL. Celkové počty zásahů na jednotlivé typy událostí jsou v obou porovnávaných krajích podobné. Na základě údajů z obrázku lze konstatovat, že činnost základních složek IZS je v obou krajích téměř shodná.

Počty zásahů přepočtené na 100 000 obyvatel v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012 jsou znázorněny na obrázku 14. V obou krajích je počet zásahů přepočítaný na 100 000 obyvatel přibližně stejný, výkyvy jsou pravděpodobně dány vzniklými MU. Jednou z těchto událostí jsou např. povodně.

Zpracovaný graf na obrázku 15 zobrazuje celkové počty usmrcených a zraněných osob ve složkách IZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012. V letech 2008, 2011 a 2012 je celkový počet usmrcených a zraněných osob ve složkách IZS vyšší v kraji Pardubickém. Naopak v letech 2009 a 2010 je počet usmrcených a zraněných osob ve složkách IZS vyšší v Královéhradeckém kraji, jedním z vysvětlení může být ve zmiňovaných letech vyšší počet zásahů v Královéhradeckém kraji.

Obrázek 16 a obrázek 17 obsahují, na základě dostupných údajů ze statistických ročenek obou krajů, počty usmrcených a zraněných osob HZS, SDH a ostatních složek IZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012. V letech 2008 a 2009 byly usmrceny nebo zraněny 2 osoby ostatních složek IZS v Pardubickém kraji, v roce 2012 byla zraněna jedna osoba ostatních složek IZS v kraji Královéhradeckém.

Na základě vlastního výzkumu bylo při konzultaci na oddělení krajského operačního a informačního střediska HZS Královéhradeckého kraje zjištěno, že počet usmrcených a zraněných osob ostatních složek IZS je povinně evidován až od vyhlášeného 3. a zvláštního stupně poplachu. Do 3. stupně poplachu jsou počty usmrcených a zraněných osob ostatních složek IZS evidovány na základě dobrovolnosti VZ. Stupně poplachu jsou uvedeny v Příloze C.

Ze systému SSU, při konzultaci na operačním a informačním středisku HZS Královéhradeckého kraje, bylo zjištěno, že v roce 2012 byla zraněna jedna osoba ostatních složek IZS v kraji Královéhradeckém. Zraněn byl příslušník Policie ČR, který si vymknul kotník při zásahu na DN.

Procentuálně vyjádřené počty zásahů, na kterých spolupracovaly HZS krajů s Policií ČR, se ZZS a s ostatními složkami IZS v letech 2008 – 2012 jsou uvedeny na obrázcích 18 a 19. Z obrázků vyplývá, že spolupráce HZS Pardubického a Královéhradeckého kraje probíhá v největším rozsahu s Policií ČR, v obou krajích se jedná o spolupráci kolem 60 %. V obou porovnávaných krajích je velmi podobná i spolupráce HZS krajů se ZZS, jedná se o spolupráci kolem 25 %. Z těchto údajů lze konstatovat, že je činnost základních složek IZS v obou krajích shodná.

Na obrázku 20 a na obrázku 21 jsou porovnávány počty zásahů složek IZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji po územních odborech HZS krajů v letech 2008 – 2012. Z obrázku 20 je zřejmé, že nejvíce zásahů v Pardubickém kraji v letech 2008 – 2012 proběhlo v územním odboru Ústí nad Orlicí, který je svou rozlohou nejmenší. Očekávala bych, že nejvíce zásahů proběhlo v územním odboru Pardubice, který má nejvíce obyvatel. Možným vysvětlením je, že územní odbor Ústí nad Orlicí je v počtu obyvatel na 2. místě. Z obrázku 21 vyplývá, že v Královéhradeckém kraji proběhlo nejvíce zásahů v letech 2008 – 2012 v územním odboru Hradec Králové. Největší rozlohu má územní odbor Trutnov, avšak územní odbor Hradec Králové má největší počet obyvatel.

V práci měly být porovnávány počty jednotlivých typů událostí, na kterých spolupracovaly HZS krajů s Policií ČR a se ZZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 - 2012. Z nedostatku dat ve statistických ročenkách HZS Královéhradeckého kraje uvádím pro příklad pouze počty jednotlivých typů událostí, na kterých spolupracoval HZS Pardubického kraje s Policií ČR a se ZZS v letech 2008 – 2012 v Pardubickém kraji, počty jsou uvedeny v následující tabulce 3.

Tabulka 3: Přehled počtu jednotlivých typů událostí, na kterých spolupracoval HZS Pardubického kraje s Policií ČR a se ZZS v letech 2008 – 2012 v Pardubickém kraji

Spolupráce u zásahu v Pardubickém kraji v letech 2008 - 2012												
	Policie ČR						ZZS					
Rok	Požár	DN	ŽP	UNL	TH	PP	Požár	DN	ŽP	UNL	TH	PP
2008	553	1277	97	90	705	143	59	751	1	2	376	21
2009	527	1129	15	95	918	136	42	684	1	4	499	13
2010	506	1051	3	63	1082	136	30	629	0	4	578	13
2011	640	1011	0	36	769	133	51	626	0	1	484	15
2012	639	1128	0	14	900	146	48	645	0	3	583	13

Zdroj: zpracováno na základě dat ze statistických ročenek

Z tabulky 3 je zřejmé, že největší spolupráce HZS Pardubického kraje s Policií ČR a se ZZS v letech 2008 – 2012 probíhá v Pardubickém kraji při zásazích na DN.

Ve druhé části výsledků je porovnávána činnost základních složek IZS v operačním řízení v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012 na základě informací získaných z řízených rozhovorů s příslušníky HZS krajů a Policie ČR v Pardubickém a Královéhradeckém kraji.

Na základě položené otázky č. 1 bylo u Policie ČR zjištěno, že nejčastějším problémem při řešení MU v rámci spolupráce IZS je přenos informací z krajského operačního a informačního střediska IZS, kdy systémy Policie ČR neumějí vyhodnotit všechny zaslané informace z datových vět. Nepřesnost informací musí policisté ověřovat telefonicky a tím dochází k prodlevě při výjezdu na zásah. Vhodným řešením je úprava přijímání datových vět v systémech Policie ČR.

Příslušníci HZS Pardubického a Královéhradeckého kraje se domnívají, že nejčastějším problémem při řešení MU v rámci IZS v obou krajích je spolupráce s Policií ČR. Při zásazích často dochází ke střetu nadřazenosti ze strany Policie ČR, k zásahům vyjíždějí převážně policisté z obvodních oddělení, kteří nejsou plně odborně připraveni na činnost na místě zásahu. Nejčastějším příkladem je DN a požár, příslušníci policie mnohdy problematiku neznají, nevědí, jak postupovat, brání příslušníkům HZS krajů ke

vstupu na místo zásahu a často likvidují pro příslušníky HZS krajů důležité stopy pro vyšetřování. Tento problém by vyřešila odborná příprava policistů na obvodních odděleních, týkající se pravomocí na místě zásahu při spolupráci složek IZS.

Druhou položenou otázkou bylo zjišťováno, jaký zásah je nejčastější při spolupráci se složkami IZS. Z řízených rozhovorů s příslušníky HZS krajů a Policie ČR v Pardubickém a Královéhradeckém kraji vyplývá, že složky IZS nejčastěji spolupracují na DN.

Otázka č. 3 ověřovala, jak příslušníci HZS krajů a příslušníci Policie ČR v Pardubickém a Královéhradeckém kraji vnímají mezikrajskou spolupráci. Na základě řízeného rozhovoru bylo zjištěno, že všichni příslušníci vnímají spolupráci mezi kraji kladně a mnohdy si vypomáhají.

Na základě otázky č. 4 byly uvedeny konkrétní typy spolupráce mezi HZS Pardubického kraje a HZS Královéhradeckého kraje, a mezi Policií ČR v Pardubickém a Královéhradeckém kraji. U Policie ČR se jedná např. o spolupráci při řešení autokriminality, která započne v jednom z porovnávaných krajů a při probíhající zásahu se přesune i do sousedního kraje. Pardubický kraj využívá specialistů z Královéhradeckého kraje, např. potápěče, útvar rychlého nasazení a další. Královéhradecký kraj je také opěrným bodem pro zásahy na UNL. Výhodou při spolupráci je fakt, že krajská města jsou od sebe vzdálená pouhých 27 km dopravní cestou ze středu měst.

Z odpovědí na otázku č. 5 je zřejmé, že v době řízených rozhovorů byl v Pardubickém a Královéhradeckém kraji rozdílný systém přijímání tísňových volání na linku 158 u Policie ČR. Pardubický kraj provozoval tísňovou linku 158 ve všech územních odborech, se systémem MAJÁK. Kraj Královéhradecký již provozuje integrované operační středisko, kde jsou přijímána tísňová volání z celého Královéhradeckého kraje na jednom místě na Krajském ředitelství policie Královéhradeckého kraje. Policie ČR v Královéhradeckém kraji pracuje s novým systémem JITKA. S přechodem ze systému MAJÁK, kde byly hovory přijímány v územních odborech okresních měst, na systém

JITKA, kdy jsou hovory přijímány na jednom pracovišti na krajském ředitelství policie, vyvstal problém při komunikaci s veřejností. Někteří volající nechápou, proč se jich operátoři ptají na přesnou lokaci v podobě ulice v konkrétním městě a proč nestačí pouze sdělení názvu ulice a přibližného popisu, který zahrnuje, např. slova jako za rohem, vedle školy atd. Mnohdy se stává, že zaskočený nebo vystresovaný volající se rozčílí, nebo zavěsí. Vhodným opatřením by bylo školení veřejnosti v rámci preventivně výchovné činnosti o chodu tísňové linky 158, jak v Královéhradeckém kraji, tak v Pardubickém kraji, který na systém JITKA také přechází. Veřejnost by měla být informována o tom, že se při volání na tísňovou linku 158 dovolá vždy na integrované operační středisko v příslušném krajském městě a dále o tom, jaké informace je potřeba operátorovi sdělit. Nemělo by docházet k situacím, že volající zavěsí, když se ho operátor zeptá na potřebné informace.

Vlastním výzkumem bylo zjištěno, že Královéhradecký kraj patří v rámci republiky k posledním, který dosud neřídí všechny výjezdy JPO v rámci celého kraje z centrálního operačního střediska. V letech 2008 – 2012 probíhal příjem tísňových volání na krajském operačním a informačním středisku Královéhradeckého kraje a na operačních a informačních střediscích územních odborů Jičín, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov. Zánik posledního operačního a informačního střediska územního odboru Rychnov nad Kněžnou by měl proběhnout až ke konci roku 2014. V Pardubickém kraji jsou všechny výjezdy JPO řízeny centrálně již od roku 2007 (47, 48, 49).

Na základě položené otázky č. 5 při řízeném rozhovoru s příslušníkem HZS Pardubického kraje byl potvrzen již zmíněný nedostatek přenosu dat formou datových vět, kdy dochází k nepřesnostem informací při sdílení datových vět s Policií ČR a ZZS.

Poslední otázkou č. 6 bylo zjišťováno, jakým způsobem jsou k zásahu přizvány základní složky IZS. V případě nahlášení události na krajské operační a informační středisko IZS jsou základní složky přizvány formou datové věty. V případě nahlášení události na tísňovou linku 158 je potřeba spolupráce základních složek IZS organizována telefonicky z operačního střediska Policie ČR. Vhodným řešením je úprava systémů všech základních složek IZS. Úprava systémů by urychlila komunikaci mezi operačními

středisky základních složek, a vylepšila vzájemnou spolupráci mezi základními složkami IZS.

Výzkumem bylo pomocí údajů získaných ze statistických ročenek HZS Pardubického a Královéhradeckého kraje, a na základě řízených rozhovorů s příslušníky HZS Pardubického a Královéhradeckého kraje a s příslušníky Policie ČR v Pardubickém a Královéhradeckém kraji zjištěno, že je činnost základních složek IZS v operačním řízení v Pardubickém a Královéhradeckém kraji téměř shodná s malými odchylkami, čímž byla potvrzena hypotéza.

5 Závěr

Tato diplomová práce se zabývá porovnáním činnosti základních složek IZS v operačním řízení v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012. Jednotlivé zjištěné informace jsou na základě dostupných údajů porovnávány mezi HZS Pardubického a Královéhradeckého kraje a mezi Policií ČR v Pardubickém a Královéhradeckém kraji.

Jako první cíl jsem si stanovila zhodnocení činnosti základních složek IZS v operačním řízení. Vzhledem k tomu, že se nepodařilo získat materiály od ZZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji, je porovnání v první řadě zaměřeno na vyhodnocení činnosti HZS krajů z údajů dostupných ze statistických ročenek HZS Pardubického kraje a HZS Královéhradeckého kraje a doplněno informacemi získanými z řízených rozhovorů s příslušníky HZS Pardubického a HZS Královéhradeckého kraje. Ve druhé řadě je porovnání zaměřeno na vyhodnocení činnosti Policie ČR v Pardubickém a Královéhradeckém kraji na základě údajů získaných z řízených rozhovorů s příslušníky Policie ČR v Pardubickém a Královéhradeckém kraji. Činnost základních složek IZS v operačním řízení v Pardubickém a Královéhradeckém kraji hodnotím kladně. Mezi HZS obou krajů a Policií ČR v obou sledovaných krajích probíhá častá spolupráce, výhodou této spolupráce je fakt, že od sebe krajská města leží pouhých 27 km dopravní cestou ze středu měst a příslušníci HZS krajů a Policie ČR se v obou sledovaných krajích znají.

Druhým cílem je návrh na opatření ke zlepšení činnosti. Prvním návrhem je zmíněná úprava používaných systémů základních složek IZS. Bylo by vhodné systémy základních složek IZS upravit tak, aby byly všechny schopné rozesílat a přijímat datové věty, které v současné době využívají krajská operační a informační střediska IZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji pro povolání Policie ČR a ZZS k zásahům. Druhým návrhem je školení veřejnosti v rámci preventivně výchovné činnosti o provozu tísňových linek, jak v Královéhradeckém kraji, tak v Pardubickém kraji. Veřejnost by měla být informována o tom, že se při volání na tísňovou linku dovolá vždy na integrované

operační středisko v příslušném krajském městě a dále o tom, jaké informace je potřeba operátorovi sdělit. Třetí doporučení se týká odborné přípravy policistů na obvodních odděleních, týkající se pravomocí na místě zásahu při společném zásahu základních složek IZS.

Stanovené cíle byly splněny.

Pro tuto diplomovou práci byla stanovena jedna hypotéza, činnost základních složek IZS v operačním řízení v Pardubickém a Královéhradeckém kraji je shodná. Na základě dat zpracovaných ze statistických ročenek HZS Pardubického a Královéhradeckého kraje, a na základě zpracovaných řízených rozhovorů je tato hypotéza potvrzena.

6 Seznam informačních zdrojů

- (1) ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000.
- (2) O integrovaném záchranném systému. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. 26.6.2009 [cit. 2014-07-30]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranný-system.aspx>
- (3) HANUŠKA, Z., SKALSKÁ, K., Dubský, M. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana. Modul I*. 1.vyd. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. 44 s. ISBN 978-80-86640-59-4.
- (4) O kraji: Pardubický kraj [online]. 2011 [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://www.pardubickykraj.cz/o-kraji-/27654?managepreview=ok&language=1&chapter=1174>
- (5) O kraji: Královéhradecký kraj [online]. 2013 [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/kraj-volene-organy/kralovehradecky-kraj/statisticke-udaje-108/>
- (6) SMETANA, M., KRATOCHVÍLOVÁ, D. *Integrovaný záchranný systém a jeho složky*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Zdravotně sociální fakulta, 2007. ISBN 978-80-7368-337-5.
- (7) KROUPA, M., ŘÍHA, M. *Integrovaný záchranný systém*. 1. vyd. Praha: Armex Publishing s.r.o., 2005. 104 s. ISBN 80-86795-14-4.
- (8) ČESKO. Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2001.
- (9) Historie profesionální požární ochrany v českých zemích. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. 2014 [cit. 2014-07-17]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/historicka-expozice-ve-zbirohu-historie-profesionalni-pozarni-ochrany-v-ceskych-zemich.aspx>

- (10) Historie a současnost. *Hasičský záchranný sbor České republiky: Pardubický kraj* [online]. 2014 [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/stanice-pardubice-historie-a-soucasnost-historie-a-soucasnost.aspx>
- (11) Historie požární ochrany v Hradci Králové. *Hasičský záchranný sbor Královéhradeckého kraje*. [online]. [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: http://sdhracice.unas.cz/historie_hk.htm
- (12) Historie: Hasičský záchranný sbor Královéhradeckého kraje po roce 2001. ŽAHOURKOVÁ, Bc. Martina. *Hasičský záchranný sbor České republiky: Královéhradecký kraj* [online]. 7. 12. 2006. 2006 [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: <http://www.hzshk.cz/cs/uvodni-strana/historie/clanek-148/>
- (13) PETŘÍK, D. *Plošné pokrytí jednotkami požární ochrany*. výukové podklady Univerzitu Hradec Králové [nepublikováno, nedatováno].
- (14) ČESKO. Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2001.
- (15) HANUŠKA, Z. *Plošné pokrytí sil a prostředků jednotek požární ochrany v ČR*. 3. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2006. 10 s. ISBN 80-86634-02-9
- (16) ČESKO. Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000.
- (17) ČESKO. Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě. In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2011.
- (18) ČESKO. Příloha č. 5 vyhlášky č. 99/2012 Sb., o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotnických služeb. In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2012.
- (19) Historie zdravotnické záchranné služby v ČR [online]. 2010 [cit. 2014-07-17]. Dostupné z: <http://zdravi.e15.cz/denni-zpravy/z-domova/historie-zdravotnicke-zachranne-sluzby-v-cr-451490>

- (20) Zdravotnická záchranná služba Pardubického kraje. *Wikipedie: Otevřená encyklopedie* [online]. 2011, 20. 1. 2013 [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/ZZS_Pardubick%C3%A9ho_kraje
- (21) Zdravotnická záchranná služba: Historie záchranné služby v Hradci Králové [online]. 2007 [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: <https://www.zzskhk.cz/historie-zachranne-sluzby-hradec-kralove.html>
- (22) ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2008.
- (23) O Policii ČR: 20 let Policie České republiky. *Policie České republiky* [online]. 2014 [cit. 2014-05-03]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/20-let-policie-ceske-republiky.aspx>
- (24) Služba pořádkové policie. *Policie České republiky* [online]. 2014 [cit. 2014-08-06]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/rspp-pp-cr-sluzba-poradkove-policie.aspx>
- (25) O nás: *Policie České republiky - KŘP Pardubického kraje*. *Policie České republiky* [online]. 2014 [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-pdk-o-nas-o-nas.aspx>
- (26) Charakteristika regionu: *Policie České republiky - KŘP Královéhradeckého kraje*. *Policie České republiky* [online]. 2014 [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/charakteristika-regionu.aspx>
- (27) MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY. *Bojový řád jednotek požární ochrany*. 1. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2004. ISBN 80-86111-91-1
- (28) Tísňová volání v České republice. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. 2014 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/tisnova-volani-v-ceske-republice.aspx>
- (29) Zdravotnická záchranná služba: Tísňová linka 155 [online]. 2012 [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: <http://www.uszsmk.cz/Default.aspx?subhref=jakNa155>

- (30) O nás: O Policii ČR. *Policie České republiky*. [online]. 2014 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
- (31) ČESKO. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. Závazný pokyn policejního prezidenta ze dne 11. března 2005, kterým se upravuje provozování integrovaného komunikačního a řídicího systému „DISPEČER-MAJÁK 158”
- (32) European Civil Protection: Sigle European emergency call number 112. *Humanitarian Aid & Civil Protection* [online]. 2011 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/echo/civil_protection/civil/prote/112/112_en.htm
- (33) 112 in the Czech Republic. *Digital agenda for Europe* [online]. 2014 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/112-czech-republic>
- (34) Tísňová linka 112 v otázkách a odpovědích: Zpravodajství únor 2009. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. 2014 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/zpravodajstvi-unor-2009-tisnova-linka-112-v-otazkach-a-odpovedich.aspx>
- (35) HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Dokumentace IZS: Typové činnosti* [online]. 2014 [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>
- (36) ČESKO. Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2000.
- (37) HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR PARDUBICKÉHO KRAJE. *Statistická ročenka 2008*. Pardubice, 2009, 48 s.
- (38) MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY. *STČ-08/IZS „Dopravní nehoda“* [online]. 2013 [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>
- (39) ČESKO. Vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru. In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2001.

- (40) HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR PARDUBICKÉHO KRAJE. *Statistická ročenka 2011*. Pardubice, 2012, 52 s.
- (41) ČESKO. Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2011.
- (42) HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR PARDUBICKÉHO KRAJE. *Statistická ročenka 2012*. Pardubice, 2013, 44 s.
- (43) ČESKO. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 1992.
- (44) HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR PARDUBICKÉHO KRAJE. *Statistická ročenka 2009*. Pardubice, 2010, 41 s.
- (45) HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE. *Statistická ročenka 2009*. Hradec Králové, 2010, 39 s.
- (46) HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR PARDUBICKÉHO KRAJE. *Statistická ročenka 2010*. Pardubice, 2011, 45 s.
- (47) Operační středisko hasičů v Náchodě končí, jeho úkoly převezme krajské operační a informační středisko v Hradci Králové. ŽAHOURKOVÁ, Bc. Martina. *Hasičský záchranný sbor České republiky: Královéhradecký kraj* [online]. 16. 11. 2011. [cit. 2014-08-05]. Dostupné z: <http://www.hzshk.cz/cs/uvodni-strana/aktuality/clanek-1944/>
- (48) Operační středisko hasičů v Jičíně končí a jeho úkoly převezme krajské operační a informační středisko v Hradci Králové. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. 2014. [cit. 2014-08-05]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/operacni-stredisko-hasicu-v-jicine-konci-a-jeho-ukoly-prevezme-krajske-operacni-stredisko-v-hradci-kralove.aspx>
- (49) Útlum činnosti operačních a informačních středisek hasičů Chrudim, Svitavy a Ústí nad Orlicí. HORÁKOVÁ, Bc. Vendula [online]. 22. 1. 2007. [cit. 2014-08-05]. Dostupné z: <http://www.pozary.cz/clanek/6504-utlum-cinnosti-operacnich-a-informacnich-stredisek-hasicu-chrudim-svitavy-a-usti-nad-orlici/>

Seznam obrázků

Obrázek 1: Přehled všech volání na TCTV 112 v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012	33
Obrázek 2: Mapa telefonních center tísňového volání 112 v krajích ČR.....	37
Obrázek 3: Graf počtu volání na linku 112 v letech 2008 – 2012 v celé ČR	38
Obrázek 4: Základní a minimální početní stav příslušníků směny stanic HZS kraje.	41
Obrázek 5: Porovnání všech zásahů složek IZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012	52
Obrázek 6: Porovnání počtu zásahů HZS krajů s Policií ČR v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012	53
Obrázek 7: Porovnání počtu zásahů HZS krajů se ZZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 - 2012.....	54
Obrázek 8: Porovnání počtu zásahů na požár v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012	55
Obrázek 9: Porovnání počtu zásahů na DN v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012	56
Obrázek 10: Porovnání počtu zásahů na UNL v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012	57
Obrázek 11: Porovnání počtu zásahů na TH v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012	58
Obrázek 12: Porovnání počtu PP v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012	59
Obrázek 13: Porovnání počtu událostí v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012	60
Obrázek 14: Porovnání počtu zásahů připadajících na 100 000 obyvatel v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012	61
Obrázek 15: Celkový počet usmrcených a zraněných osob ve všech složkách IZS v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012	62

Obrázek 16: Porovnání počtu usmrcených a zraněných osob v jednotkách HZS, SDH a ostatních složek IZS v Pardubickém kraji v letech 2008 – 2012.....	63
Obrázek 17: Porovnání počtu usmrcených a zraněných osob v jednotkách HZS, SDH a ostatních složek IZS v Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012	64
Obrázek 18: Procentuální přehled společných zásahů HZS Pardubického kraje s Policií ČR a ZZS v letech 2008 – 2012.....	65
Obrázek 19: Procentuální přehled společných zásahů HZS Královéhradeckého kraje s Policií ČR a ZZS v letech 2008 – 2012.....	66
Obrázek 20: Přehled počtu společných zásahů složek IZS v územních odborech HZS Pardubického kraje v letech 2008 – 2012	67
Obrázek 21: Přehled počtu společných zásahů složek IZS v územních odborech HZS Královéhradeckého kraje v letech 2008 – 2012.....	68

Seznam tabulek

Tabulka 1: Přehled právních předpisů vztahujících se k IZS	17
Tabulka 2: Přehled počtu zásahů na UNL v Pardubickém a Královéhradeckém kraji v letech 2008 – 2012	77
Tabulka 3: Přehled počtu jednotlivých typů událostí, na kterých spolupracoval HZS Pardubického kraje s Policií ČR a se ZZS v letech 2008 – 2012 v Pardubickém kraji..	81

Přílohy

Příloha A: Zásady integrovaného záchranného systému

Zásada č. 1

IZS je systém vazeb zabezpečující koordinovaný postup záchranných, pohotovostních, odborných a jiných služeb (dále jen „složek“), orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při likvidaci havárií.

Zásada č. 2

Základní složky působící v IZS, které udržují nepřetržitou pohotovost pro ohlášení vzniku havárie a pro schopnost rychle zasáhnout na místě havárie jsou JPO, ZZS a Policie ČR.

Zásada č. 3

Právní postavení jednotlivých složek není zavedením IZS dotčeno. Jejich práva, povinnosti, odpovědnost a systém řízení vyplývají z jednotlivých právních předpisů.

Zásada č. 4

Odpovědnost za řízení IZS má ministr vnitra, přednostové okresních úřadů a primátoři hl. m. Prahy, Brna, Ostravy a Plzně. V případě vzniku zemí (oblastí) se počítá s obdobnou odpovědností představitele státní správy v těchto územně správních celcích.

Zásada č. 5

Ministerstvo obrany umožní pro potřeby likvidace havárií využití sil a prostředků Civilní obrany pro varování obyvatel, kolektivní a individuální ochranu obyvatel, vojenských záchranných pluků CO, a umožní využití skladů humanitární pomoci. Ministr obrany na žádost ministra vnitra rozhodne o nasazení vybraných sil a prostředků AČR pro potřeby likvidace havárií.

Zásada č. 6

Ministerstvo hospodářství a ministerstvo dopravy umožní pro potřebu IZS využití opatření hospodářské mobilizace, zejména krizových plánů.

Zásada č. 7

Vláda ČR zřizuje Ústřední havarijní komisi jako svůj poradní orgán pro prevenci a likvidaci havárií a jejím řízením pověřuje ministra vnitra. Ministerstvo vnitra je ústředním orgánem odpovědným za organizaci IZS, zřizuje operační a informační středisko IZS a vede dokumentaci IZS pro potřebu Ústřední havarijní komise. Ministr vnitra je odpovědný za koordinaci prací nižších územních orgánů státní správy a samosprávy a může převzít řízení likvidace havárie v případě, kdy havárie přesahuje území jednoho z těchto územně správních celků nebo státní hranici.

Zásada č. 8

Přednostové okresních úřadů a primátoři hl. m. Prahy, Brna, Ostravy a Plzně zřizují havarijní komisi jako svůj poradní orgán pro prevenci a likvidaci havárií. Okresní úřady a magistráty hl. m. Prahy, Brna, Ostravy a Plzně zřizují informační a operační středisko IZS a vedou dokumentaci IZS. Územní představitelé státní správy jsou odpovědní za likvidaci havárií ve svých územně správních celcích.

Zásada č. 9

Ministr vnitra a územní představitelé státní správy mohou složkám ukládat úkoly, pokud to vyplývá z právních předpisů. Při likvidaci havárie řídí součinnost složek velitel jednotek požární ochrany do doby, než převezme řízení územní představitel státní správy. Pokud na místě není velitel JPO, řídí součinnost velitel (vedoucí) té složky, která provádí stěžejní činnost.

Zásada č. 10

Havarijní komise v oblasti likvidací havárií řeší zejména problematiku vzájemné informovanosti, přípravy složek a jejich postup při společném zásahu. Členy havarijní komise jsou vedoucí pracovníci složek IZS, zástupci orgánů státní správy a zástupci samospráv obcí. Dále mohou být členy havarijní komise právnické a fyzické osoby a zástupci občanských iniciativ. Podrobnosti o havarijních komisích, jejich činnosti a vnitřní organizaci stanoví Statut havarijní komise, který vydá ministerstvo vnitra.

Zásada č. 11

Operační a informační středisko IZS je pracovně přiřčleněno k operačnímu a informačnímu středisku HZS. Operační a informační středisko IZS plní zejména tyto úkoly:

- a) soustřeďuje dokumentaci a eviduje činnost IZS,
- b) přijímá a vyhodnocuje informace o haváriích,
- c) plní organizační a další úkoly při zabezpečení činnosti IZS.

Zásada č. 12

Dokumentaci IZS tvoří:

- a) poplachový plán IZS, který slouží pro organizaci povolávání složek a definuje poplachové stupně,
- b) zásady organizace a řízení při společném zásahu, které stanoví podrobnosti pro koordinaci složek na místě zásahu,
- c) vnitřní a vnější havarijní plány právnických osob a územních celků.

Vzory dokumentace IZS uvedené pod písmenem a) a b) a metodiku pro zpracování vnějšího havarijního plánu vydá ministerstvo vnitra v dohodě s ústředními orgány státní správy.

Zásada č. 13

Dosavadní způsob financování jednotlivých složek působících v IZS není dotčen, finanční prostředky nad rámec působnosti složek spojené s činností IZS uplatňuje ministerstvo vnitra a přednostové okresních úřadů.

Příloha B: Ostatní složky IZS

Podle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů do ostatních složek IZS patří:

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil;
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory;
- ostatní záchranné sbory;
- orgány ochrany veřejného zdraví;
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby;
- zařízení civilní ochrany;
- neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

Příloha C: Stupně požárního poplachu

Stupeň požárního poplachu vychází z potřeby nasazení sil a prostředků JPO potřebných ke zdolávání požáru a záchranným pracím. O jeho vyhlášení rozhoduje územně příslušné operační a informační středisko na základě přijaté klasifikace stupňů poplachu a hodnocení závažnosti případu. Tento stupeň může být změněn i na základě požadavků VZ. Stupeň požárního poplachu zohledňuje mezní počty pro soustředění JPO. Odezvou na jeho vyhlášení je konkrétní činnost, například vyslání potřebných sil a prostředků, úroveň řízení a podobně. Tato činnost je přizpůsobena v rámci vyhlášeného stupně poplachu co nejreálněji situaci a události, která poplach vyvolala.

První stupeň požárního poplachu

a) je vyhlášován v případě, že

1. mimořádná událost ohrožuje jednotlivé osoby nebo jednotlivý objekt nebo jeho část, s výjimkou objektu, kde jsou složité podmínky pro zásah, nebo jednotlivé dopravní prostředky osobní nebo nákladní dopravy nebo plochy území do 500 m²,
2. záchranné a likvidační práce provádějí maximálně 4 JPO, které není nutno při společném zásahu nepřetržitě koordinovat;

b) je po vyhlášení doplněn vždy vyžádáním jednotky HZS kraje, pokud nelze ověřit uskutečněný výjezd a zásah JPO předurčených dle plošného pokrytí na určené místo (např. špatné spojení); do prvního stupně poplachu se vždy přidává místní jednotka.

Druhý stupeň požárního poplachu je vyhlášován v případě, že

- a) mimořádná událost ohrožuje nejvýše 100 osob nebo více jak jeden objekt se složitými podmínkami pro zásah nebo jednotlivé prostředky hromadné dopravy osob nebo cenný chov zvířat nebo plochy území do 10000 m²,
- b) záchranné a likvidační práce provádí 5 až 10 JPO toho okresu, kde mimořádná událost probíhá,
- c) v případě, že je nutné při společném zásahu nepřetržitě koordinovat JPO VZ nebo štábem VZ.

Třetí stupeň požárního poplachu

a) je vyhlášován v případě, že

1. mimořádná událost ohrožuje více jak 100 osob a nejvýše 1 000 osob nebo část obce nebo areálu podniku nebo soupravy železniční přepravy nebo několik chovů hospodářských zvířat nebo plochy území do 1 km² nebo povodí řek nebo produktovody; nebo jde o hromadnou havárii v silniční dopravě nebo o havárii v letecké dopravě,
 2. záchranné a likvidační práce provádí 11 až 15 JPO nebo se využívají síly a prostředky z jiných krajů nebo jiných okresů než z těch, které byly postiženy mimořádnou událostí,
 3. je nutné JPO při společném zásahu koordinovat VZ za pomoci štábu VZ a místo zásahu rozdělit na sektory a úseky;
- b) je po vyhlášení, na základě rozhodnutí řídicího důstojníka HZS kraje, oznamován krajským operačním a informačním střediskem řediteli HZS kraje, který neprodleně informuje hejtmana kraje.

Zvláštní stupeň požárního poplachu

- a) je vyhlášen v případě, že

1. mimořádná událost ohrožuje více jak 1000 osob nebo celé obce nebo plochy území nad 1 km²,
 2. záchranné a likvidační práce provádí 16 a více JPO, včetně využití sil a prostředků z jiných krajů a okresů než z těch, které byly mimořádnou událostí postiženy, popřípadě je nutné použít pomoc podle § 22 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů nebo zahraniční pomoci,
 3. společný zásah jednotek požární ochrany vyžaduje koordinaci na strategické úrovni podle §2 písmeno c) vyhlášky č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému;
- b) je po vyhlášení oznamován krajským operačním a informačním střediskem Ministerstvu vnitra - generálnímu ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky a cestou ředitele HZS kraje je neprodleně informován hejtman kraje; při společném zásahu v místě zásahu se vytváří štáb VZ a místo zásahu se rozděluje na sektory a úseky; krajské operační a informační středisko povolává, nasazuje síly a prostředky a koordinuje pomoc postiženému úseku.

Čerpáno z Nařízení č. 3/2004 Pardubického kraje, kterým se vydává požární poplachový plán Pardubického kraje.